Yarım Ay

N° 101

Mayıs 1939

15 Krş.

N
N E
EŞTİ
hala sok
yen madde
ce mesam
oluyor, b
iyeci mad
üzler bile
ce kullanın
inin "beya
uhafaza ed
kullanma
"TOKALO

◆YARIM AY◆

15 Günde Bir Çıkar Edebî - ilmî - ictimaî Mecmuadır.

İdare Merkezi : İstanbul, Sirkeci Ebussuud Caddesi No. 1-3

RESİMLİ AY MATBAASI T. L. ŞİRKETİ.

Abonman Şartı : Türkiye için { 6 Aylığı : 175 kr. / 12 „ 350 kr. } Ecnebî için { Yıllığı 1 İngiliz Lirası

Telefon : **23607** *Telgraf adresi :* **Resimliay** *Posta Kutusu :* **629**

Rica : *1)* İdare işlerine ait muhaberelerin: **Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi İdare Müdürlüğü**

Yazı „ „ „ : „ „ „ „ **Yazı** „

Bilmece „ „ „ : „ „ „ **Bilmece Memurluğu**

adreslerine yazılması.

2) Bilmece zarflarına 6 kuruşluk pul yapıştırmağa lüzum yoktur; bunların zarflarını açık gönderiniz, o zaman yalnız 1 kuruşla gelir.

Halka, sıhhati ile alâkadar olmasın öğütleyen, hastalıklara karşı alınacak ilk tedbirleri öğreten (Lokman Hekim) adlı güzel bir aylık mecmua neşreden:

Dahiliye Mutehassısı *Dr. Hafız Cemal* LOKMAN HEKİM

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda 104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabûl eder. Salı, cumartesi günleri sabah saat (9½ - 12)ye kadar hakiki fıkaraya bakar. Kışlık Telefon: 21044 Muayenehane ve ev telefonu 22398.

Okuyucularımıza sayın doktoru ve değerli mecmuasını tavsiye ederiz.

A N A

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından neşrolunur en mükemmel ve faydalı bir aile mecmuasıdır. 14 üncü sayısı çıktı. Behemhal alınız ve okuyunuz.

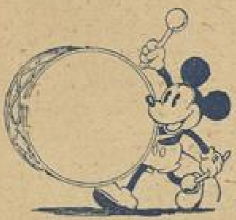

Öğretmenler İçin

DERS NOTLARI

ve

Talebeyi Görme Araştırma

DEFTERİ

30 - 40 - 50 - 60 - 70 - 80

Talebelik

Olarak, yeni ders taksimatına ve müfredat programlarına uygun olarak tertip edilmiştir.

Resimli Ay Matbaasından arayınız!..

ÇOCUK

137 inci Sayısı Çıktı:

İlk ve Orta okul öğrencileri için, Ankarad ı Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi tarafından çıkarılan haftalık mecmuadır. Öğretmenler tarafından takdir olunan; çocuklar tarafından pek çok sevilen bu faydalı dergiyi yavrularınıza alınız!..

(Çocuk) ta'il aylarında da intişar edecektir. Şimdiden (T.-t.l Abonesi) rekoydolunuz. Tatil abonesi 18 sayı için yalnız 72 kuruştur.

Hafiflik - Rahatlık

J. Roussel Korselerinde (Gaine), sizi incitebilecek ne balina ne de hiçbir tazyik yoktur. Bu korseler vücudunuzu sıkmaksızın tenasübünüzü inceltir ve göğsünüzü kuvvetlendirir.

Fiyatı: 25 liradan itibaren.

J. Roussel Paris

İSTANBUL, Beyoğlu Tünel meydanı 12 No.lu. Mağazamızı ziyaret ediniz veya 20 No.lu tarifemizi isteyiniz.

Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

2 inci Tab'ı

YENİ ÇIKTI

RIZA TEVFİK

HAYATI ve ESERLERİ

Adlı eseri Resimli Ay Matbaasından arayınız 60 Kuruştur.

15 Günden 15 Güne :

ESKİ KİTAPLAR

Yazan : NURULLAH ATAÇ

tiraf edelim ki insan kendi zamanının sanat eserlerini tabiî olarak sever. Geçmiş asırların bıraktıkları eserlerde izim hemen anlıyamadığımız, fikrin eya hissin hangi ihtiyacına uyduğunu ek sezemediğimiz, bir zevksizlik diye arşıladığımız yerler vardır. Fuzulî'nin ok asîl bir şair olduğunu kabul ederiz ma onun bütün inceliğine, bütün zerafetine rağmen cinasa düşmesine, ancak fikrî bir gayret sarfetmek şartile ahammül edebiliriz:

Perişan -hâlin oldum sormadın hâl - i perişanım

mısrağı ile başlıyan murabbağı, dilimizin en harikulâde manzumelerindendir. Fakat bu ilk mısrağdaki cinasın, Fuzulî'nin bir aşk şiirine de cinas karıştırı ısının bizi evvelâ rencide ettiğini ink edemeyiz. Bugün şiirde, bilhassa aşk irinde cinası ancak bir mizah, bir *humeur* kokusu bulunması şartile kabul edeb iriz. Fuzulî'nin şiirini yine hoş görmek için onun zamanını, şiir telâkkilerinin bizimkilerden başka olduğunu düşünmeğe mecburuz. İşte bunun içindir ki bizim onu sevmemiz tabiî, kendiliğinden değildir; ancak fikrî bir gayret mahsulüdür.

Diyebiliriz insan, bu fikrî gayreti göstermeğe muktedir olduğu takdirde ve ancak onu gösterebildiği nisbette irfan sahibi sayılmağa hak kazanır. Gerçi tabiî olarak yalnız zamanımızın eserlerinden hoşlanırız, yalnız onların karşısında kendiliğinden gelen bir heyecan duyarız; fakat kendi kendimizi aşmamız, zamanımızın hislerinden, fikirlerinden, zevklerinden sıyrılıp geçmiş devirlerin hislerine, fikirlerine, zevklerine de iştirak edebilmemiz; o devirlerin eserlerinin de bizde doğrudan doğruya heyecan uyandırdığı vehmine varmamız icap eder. Ancak bu suretle hayatımıza bir *kesafet* vermiş, yalnız bir tek fanî ömrün değil, sanki birçok ömrün neşelerini ve ıstıraplarını yaşamış oluruz. İrfan sahibi adam, sırf kendi kendisi olmakla iktifa etmeyip şahsını daha birçok şahsiyetlerle zenginleştirilmiş olan adamdır, diye tarif edilebilir.

Şöyle bir sual sorulması kabildir: «Bir insanın sırf kendi kendisi olmakla kalmayıp kendinde az çok sahte - *sahte* demek pek ağır geliyorsa az, çok sun'î - daha birçok şahsiyetler edinmesine ne lüzum vardır?» Bu suale iki türlü cevap verilebilir. Bir kere insan oğlunun ötedenberi bu ihtiyacı duyduğunu, hayatı için lüzumu olsun olmasın böyle bir takım vehimler edinmekten hoşlandığını söylemek kabildir. O ihtiyacı duyanların, o vehimlerden hoşlananların her yerde ve her devirde daha çok hürmet gördüklerini, insanlığın en iyi nümuneleri diye gösterildiklerini biliyoruz. Demek ki lüzumu izah edilemese bile yine, eski medeniyetlerin eserleri ile temasın bir zaruret olduğunu iddia etmek kabildir.

Fakat onlarla temasın cemiyet hayatı için lüzumlu olduğunu da gösterebiliriz. Yalnız kendi zamanının eserlerinden zevk almakla kalan, şahsiyetine daha birtakım sun'î şahsiyetler ilâvesi ihtiyacını duymıyan adam, muasırlarının neşelerine, elemlerine iştirak edebilmek kabiliyetini de pek elde edemiyor; onlarla ancak kendini düşündüğü nisbette alâkadar oluyor ve kendi menfaatlarına dokunmıyan meselelerde kimseyi anlıyamıyor. Yani yukarıda söylediğimiz manada irfan sahibi olmıyan adam daha ziyade egoist, özsever kalıyor. Eski eserlerdeki hislere, fikirlere iştirak için hayalini kâfi derecede terbiye etmediğinden, kendisile bir zamanda yaşıyan kimselerin elemlerini, ihtiyaçlarını da tasavvur edemiyor. Bunun için irfanın, bir cemiyetin hayatında, doğrudan doğruya faydası vardır: o cemiyetin insanlarında hayali terbiye eder ve o insanları kendi nefislerinde duymadıkları neşeler, ıstıraplar ve ihtiyaçlar ile de alâkadar olmağa sevkeder.

Buna mukabil irfanın mazarratı da yok mudur? Yoktur diyebilmek isterdik ama bu, bir hakikati inkâr etmek olur. İrfan, bazı kimselerde hayali, gerçek hayatı unutturacak derecede inkişaf ettirir. Öyle insanlar vardır ki çok okudukları, geçmiş asırların eserleri ile çok temas ettikleri için o asırların neşeleri ile, ıstırapları ile alâkadar olurlar da kendi yaşadıkları zamana adeta lâkayt kalırlar. Yalnız eski devirlerin güzelliklerini anlar, kendi zamanlarındakini sezmez olurlar ve yavaş yavaş kendilerinde, hayatın günden güne çirkinleştiği, insanlığın gerilediği kanaati uyanır. Bunlar her zamanın kendine göre ihtiyaçları olacağını düşünmemeğe başlarlar; fikirleri, geçmiş asırların kitapları arasında kapanmış kalmıştır, etraflarına bakmak kabiliyetini kaybetmişlerdir. Mütemadiyen hayal içinde yaşadıklarından, kendilerini sadece sun'î şahsiyetlerine kaptırdıklarından gerçek şahsiyetlerini duymaz olurlar...

İrfan da, her kuvvetli şey gibi, hem deva, hem de bir illet olabilir.

KARİKATÜR;

İki yazıcı arasında:

— Yeni elbiselerin pek şık; nerede yaptırdın?

— Neşriyat kongresine iştirak edebilmek için Beyoğlundan kiraladım...

Kayinpederle namzet arasında:

— Kızıma gönderdiğiniz bu mektup nasılsa elime geçti.. Cevabını (En güzel aşk mektupları) kitabının 111 inci sayfasında bulacağınız için, kendisine vermeğe lüzum görmedim...

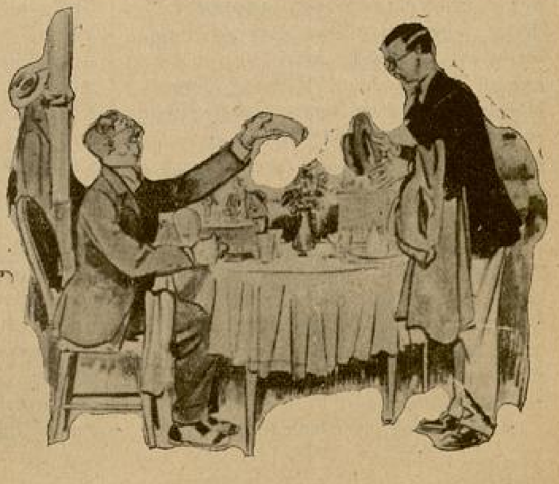

ÇIRPINAN SULA

ROMAN : 11

MÜKERREM
KÂMİL SU

Tehlikeye atıldığınızı işaret edecektim. Bana doğru koşan hislerinizin yanılmadıklarından emin misiniz ? Sizi çağırdığım gün cidden mesut olacağınıza inanıyor musunuz ? Buna ben kat'iyen ihtimal veremiyorum.

Ben hayata sizden önce başlamış, vaktinden önce yıpranmış, belki manasız, belki de kasten birçok hatıraya bağlanmış bir insanım. Zavallı babam beni çok iyi yetiştirmek istedi. Fakat ne çare ki, göğsümün altında hiçbir şeyden memnun olmıyan arzularının sonu alınamıyan tehlikeli bir kalp çarpıyordu. Karakterimin teşekkülü hususunda kuvvetli tesiri olan bir çocukluk hatıramdan size de bahsedeyim :

Babam, İstanbula yaptığımız seyahatlerden birinde beni Gülhane parkına götürmüştü. Ağaçlar arasından yavaş yavaş deniz kenarına indik. Orada bir müddet oyalandım. Rüzgâra kanat açan yelkenlere, kürek çeken kayıkçılara, gelip geçen Ada ve Boğaziçi vapurlarına bakıyordum. Birdenbire sıkıldım: «Baba, gidelim!» diye bağırdım. Babam elimden tutarak beni banklardan birine oturttu. Sarayburnunun durmadan çırpınan dalgalarını göstererek: "Şu sular gibisin, dedi. Tıpkı şu çırpınan sular gibi ! bir dalda karar kılamıyor, hiçbir şeyle avunamıyorsun. Bazen bebeklerinle oynar, mektep vazifelerini yaparken sana dikkat ediyorum. Birini eline alıp birini bırakıyor, hiçbiriyle belki beş dakika meşgul olamıyorsun. Herhangi birşeyi istiyorsun. Ve daima müşkül şeyleri ! bin zorlukla eline geçirdikten sonra aynı dakikada o kadar istediğin şeyden vazgeçiyor, belki de içinden : «çektiğim bütün emekler bunun için miydi?» diye esef ediyorsun. Muhal şeylerin arkasından koşuyor, ele geçmesi mümkün olan şeyleri küçük görüyorsun. Sanki içinde daima didinen bir kuvvet var. Hayal insanı yorar, arkasından koşturur, kuvvetten düşürür kızım. Çünkü arkasını bırakmıyan hakikat zalimdir.

Hayattan çok şey istemeğe kalkmamalı yavrum. Bu tehlikelidir. Yalnız verdiğini, verebildiğini almalı. Mesut olmak için bu lâzımdır. Şu dalgalara bak. En durgun havalarda bile Marmaranın bu güzel parçası hareketlidir. Bu suları, çocukluğumda böyle çırpınırlarken gördüm. Çocuğum da onları bu ebedî didinmeleri içinde görüyor; herhalde senin çocukların da aynı şekilde görecekler. Fakat insan gönülleri sular kadar dayanıklı değildir yavrum. Çırpınan gönüller daha çabuk yorulur, yıpranır ve çökerler...»

O günden sonra ne istesem, neyin arkasından koşsam hep babamın bu sözlerini hatırlarım. Vaktinden önce yorulmamak için sâkin olmak lâzımdı. Fakat Kalbime hükmedemiyordum. Ne istediğini bilmeyen, muhal isteklerin arkasından koşan, hiçbir şeyle memnun olamıyan gönlüme söz geçiremiyordum.

Bir zamanlar çiçek delisi oldum. Onları ne kırlarda toplamağa, ne bahçede yetiştirmeğe kanamıyordum. Taşrada oturuyorduk. Evimin kocaman bir bahçesi vardı. Belki bu merak babamdan sirayet etmişti. Saksılar, vazolar, hattâ portakal, limon sandıkları, gaz tenekeleri de çeşitli çiçeklerle doluyor, benim gözüm doymıyordu. Her gece annemi bu çiçekler yüzünden ne kadar üzerdim. Yatak odamdaki vazoları onlar çıkarırlar; ben çiçekler gelmeden uyumamak için huysuzlanırdım. Gece yarıları yatağımdan fırlayarak çiçek arardım. Nihayet bir gün beni arzularımda tamamile serbest bıraktılar. Annem: "İstediğin kadar çiçek yetiştir, topla, satın al. Hattâ yatak odanı vazolarla doldur. Çünkü doktor, babana söylemiş. Bu, sıhhatin için çok iyimiş ! „ dedi. Çiçeklerle uğraşmak için serbest kaldığımı öğrendiğim dakikada birdenbire onlardan soğudum. Arkasından fotoğraf çıkarmak, kart toplayıp kolleksiyon yapmak merakı geldi. Sokak fotoğrafçıları zafımı anladıktan sonra bizim kapıya öyle bir dadandılar ki... sabahtan akşama kadar bahçede çeşitli resim çektiriyordum. İstanbuldaki amcam bana kart yollamağa yetişemiyordu. Bir gün babam beni çağırdı. sının üstünde kocaman bir buke Çabuk çabuk açtım. İçinden iki albüm çıktı. Biri manzara kartl doluydu. Babam boş olanını işar rek :

— Bunu da şimdiden sonra resimlerinle doldurursun, dedi. İşt bir de fotoğraf makinesi !

Sevinmemle yerinmem bir oldu. lâ da bence füsununu kaybetmişti. ki istediğim kadar resim çekebil Bana artık karışamıyacaklardı. için alınan makineyle belki üç de gul olmuşumdur. O da bir köşe

Ondan sonra piyanoya düştüm tepten gelirgelmez üstüne kapan maklarım uyuşuncaya, gözlerim y luktan kızarıncaya kadar çalardım ev halkı değil, komşular bile bu bezmişlerdi. Her egzersizde çalman mediklerini, beni mennetmek üze mekte olduklarını düşünür, ih artardı. Bu merak yüzünden gerçek buk öğrendim, fakat zayıflıyordum lı anneciğim bunun kolayını da "Yavrum, şu parçayı bir kere daha lar mısın?„ diye başladı. Onlar ist benim çalma heveslerim sönüyord tık nihayet haftada, ayda piyanon şına uğrar oldum.

Sonra şiir toplama, şiir defteri derdi başladı. Ve bu saçma, ço hattâ delice düşkünlükleri daha münasebetsiz istekler kovaladı.

Ne istediğini bilmeyen, olmıyacak lerin arkasından koşan; mennedilen ş karşı çılgınca tutulan deli gönlüm gün öyle bir çarpılışla yere vuruldu O zamanlar kalbim paramparça oldu çok ağlamıştım, annemem çoktan öl Babam tahsilime dikkat ediyor, iyi mem için hasretimi çekmeğe katlan Liseyi bitirdikten sonra onu yalnız mağa kıyamadım. Günden güne ten düşüyordu. Onunla son günle başbaşa yaşamağı tercih ettim. Bu berlik ikimiz için de tadına doyulm

...adet devresi oldu. Beraber okuyor, ...şıyor, geziyor, konuşuyor, münakaşa yapıyorduk. O bahçesi ile uğraşırken ...n piyano çalıyor, sonra alçak pencere...n atlıyarak ona yardım ediyordum. ...r zamanlar delisi olduğum çiçekler ara...nda kahvaltı etmek, gece ay ışığına ...rşı saatlerce lâmba yakmadan oturub ...şünmek, köylere gidip kimsesiz, bakım...z çocuklarla meşgul olmak hayatımı ...lduran şeylerdi. Fakat bir gün saadetim, ...zurum biranda yokoldu. Çünkü bu ...efa da muhal bir aşka tutulmuştum. He...üz çok gençtim. Sevgi hususunda tecrü...em yoktu. Yaşlı ve evli bir adamı sev...m, önce yalnız hayran olduğumu sanı...rdum. Fakat çok geçmeden çocukluğum... çiçeklere, kartlara, pullara, kuşlara ve ...ha bir sürü manâsız şeylere tutuldu...m gibi, yine saçma birşeye bağlandı...mı anladım. Bu defa ondan soğumak ...n bana kim yardım edebilirdi?. «Al! bu ...na aittir, istediğin kadar sev!» diyebilecek ...vvet kimde mevcuttu. Şimdi bütün ...kları ve kuvvetleriyle aramızda bir ...dın vardı. Benim, sevdiğim adama ...aklığım nisbetinde o yakındı.

Bir gece babama açtım bunu. Zavallı ...amcağızın yüreğine inecekti. İlk defa ...ocukluğumda söylediği çırpınan sulara ...mas ediyordum. Bu defa da gönlüm ...uhal bir sevginin arkasında çırpınıyor, ...aba diye ağlıyor, bedbahtlığımdan şikâ...et etmek istiyordum.

Zavallı babacığım, beni aldı, o muhit...en uzaklaştırdı. Seyahat ettik. Yeni mem...eketler, yeni yüzler gördük. Oyalanmam ...e unutmam için ne yapmak lâzımsa hep...ine başvurduk. Fakat ben, çekildikçe ...erilen teller gibi hassasiyetimin fazlalaş...ğını anlıyor, onun muhitinden uzaklaş...kça o aykırı hisse çok daha derin bir ...ekilde yaklaştığımı anlıyordum. Sıhhatim ...hlikeye düştü. Yemeden içmeden kesil...im. Hangi kitabı elime alsam yaprakları...n arasından o çıkıyor, müzik dinlerken ...nu düşünerek gözyaşı döküyordum. Ba...am beni teselli etmekten âciz kalmıştı. ...lümü yana yana istediğim zamanlar çok ...luyordu. Fakat kendimi öldürmeği küçük ...luyor, onuruma yediremiyordum. Bir ...k tesellim vardı: onun bu derin sevgi...en haberdar olmayışı...

Memleket memleket dolaşmanın sıhha...m üzerinde aksülamel yaptığını gören ...abam, evimize dönmeğe mecbur oldu. ...nu sık sık görüyordum. Kendisi ile ko...uşmadığım, hususiyetine vakıf olmadı...ım için ona olan düşkünlüğüm artıyordu. ...ünkü o, hayalimde şekillendirdiğim, ko...uşturduğum, güldürüp ağlattığım bir ...ahsiyetti. Onu süflî hayat işleri içinde ...asavvur etmediğim için harikulâde bulu...or, dünyada onun üstünde bir adam ...labileceğine ihtimal veremiyordum. Karısını deli gibi kıskandığım zamanlar olurdu. Kimbilir kaç yıllık evli idiler. Elbet sevişiyorlar, belki arasıra kavga ediyorlar, birbirlerini kıskanıyorlar, kısaca bir çatı altında başbaşa yaşıyorlardı.

Türlü plânlar, manevralarla kendimi ona sevdirecek yaradılışta değildim. Zaten belki bir gün hislerimin fevkine varıp bana ilânıaşk etseydi o anda gözümden düşecek, boş yere yıllarca ıstırap çekmiyecektim.

Çocukluğumdanberi bana türlü oyunlar eden kalbimin intikamını yine kendim almak istedim. Beni beğendiğini her hali ile açığa vuran orta yaşlı bir adamın evlenme teklifini derhal kabul ettim. Kararımı babama bildirdiğim zaman ölecek hale geldi. Ah, niçin babam bana karşı bu kadar zayıftı? Beni saçlarımdan yakalıyarak birdenbire vurmıyor, tahkir etmiyordu? Çocukluğumdanberi her isteğimi ona yaptırmağa o kadar alışmıştım ki, benim yüzümden bazen o kadar çok sevdiği annemin bile hatırını kırardı. Annem arasıra arzularımı baltalamağa kalkışırdı. Benim inadım artar, günlerce yemez, içmez, konuşmaz, uyumaz, hayatı yakınımdakilere zehir ederdim. O zaman zavallı babacığım karısı ile kızı arasında bir uzlaştırma caresi araştırmağa koyulur; nekadar, ama nekadar üzülürdü. Ben ne fena yaradılışta bir insandım. Yumuşak davranmayıp beni azarlasa, dövse, hattâ evinden kovsa bile yine ben yapacağımı yapardım. Önüme kimse geçemezdi. En mühim kararımda da bu böyle oldu. Hayatımın dönüm noktasını geçerken de yine kendi kafamın doğrusuna gitmiştim.

Evlendim. Ama belki yeryüzünde bu derece garip evlenme görülmemiştir. Düğün, davet, tel, duvak birşey istemedim. Kendi intikam arzularıma âlet ettiğim adamcağız, beni o kadar seviyordu ki, kaprislerime daima boyun eğdi. O, Şişlide oturuyordu. Ben babamdan ayrılamıyacağımı ileri sürerek onu kendi evimize getirdim. İlk gece babam eski bir dostunu ziyaret etmek mecburiyetinde olduğunu söyliyerek evde bulunmadı. Hislerimin tamamile yabancısı olan adamla yalnız kalınca sinirlerim altüst oldu. Biraz sokağa çıkmak istiyorum dedim. Hava almağa ihtiyacım var. İçinden bu hale şaşsa bile arzumu memnuniyetle kabul etmiş göründü. Önce adamcağızı bir sinemaya sürükledim. Sonra bir pastacıya girdik. Daha sonra uzun bir otomobil gezintisi yaptık. Sabaha karşı içimi bürüyen hiddetten harap olmuş olarak eve döndüm. Rengim pek fena bozulmuş olmalı idi ki: «Yorgunsun yavrum» dedi. Başucumda oturarak uyumamı bekledi. Gözlerimi kapadım. İtirafı da yaşandığı an gibi acı olmakla beraber yazayım ki, ötekini düşünmeğe başladım. Onu harikulâde bir kuvvetle mazisinden, hatıralarından, gönül ve hayat bağlarından ayırıyor, tamamile serbest tahayyül ediyordum. Kendimi tacı ile, teli ve duvağı ile hakikî bir gelin olarak onun kolunda görüyor; bütün lâmbaları yanmış, süslü bir odada bu tarihî geceyi şiir, hayal, aşk, heyecan ve ihtiras içinde geçiriyordum. Eskiden aramızda sadece bir kadın vardı. Bizi ayıran kuvvet yalnız ondan geliyordu. Halbuki şimdi ben de aramıza yabancı bir erkek koymuş, imkânsızlık zincirine bir halka da ben eklemiştim.

Soluk alışlarımı dinliyerek uyuduğuma hükmeden yabancı adam, ayaklarının ucuna basarak aradaki kapısı kaldırılmış kendi yatak odasına geçti. Ve ben sabaha kadar, ondan sonra da tam üç ay derin bir nedametin sızısı içinde buhranlar geçirdim. Bütün hüsnüniyetime rağmen kocama yaklaşamıyordum. Uzun bir beraberliğin yaratacağı alışkanlık günün birinde hislerime hükmeder de onu kuvvetle sevmesem bile faziletli bir kadın olarak hayatında kalırım sanıyordum. Olmadı. Hiçbir zaman huylarına alışamıyacağım, sevmediğim bir adamla evlenmekle ne büyük hata işlemiştim. Serbestimi kaybetmekle onu unutacağımı tahayyül etmişken, hesabım büsbütün yanlış çıkmış, beni büyük bir çıkmaza sürüklemişti. Şimdi bu gayri tabiî evlenme yükünü üstümden atmak, ne bahasına olursa olsun tekrar serbest kalmak istiyordum.

Bol bol geziyor, bütün eğlence yerlerine girip çıkıyorduk. Herkesin yanında gayet mesut bir kadın rolü oynıyordum. Ama yalnız kaldığımız zaman işin rengi tamamile değişiyor; nefretten vücudumun buzlaştığını, tüylerimin diken diken olduğunu hissediyordum. Bir gün: «Bu gece Adada enfes bir balo var Nahide, diye geldi. Sabaha karşı dönersek belki hastalanırsın diye ihtiyatlı davrandım. Otelde iki oda da hazırlattım. Gideriz değil mi?» dedi. Yalnız kalmıyalım da nereye olursa olsun diye içimden düşündüm. Ve o gece bilmem, neden giyinmeme son derece itina ettim. Balo cidden çok güzeldi. Tuvaletler, müzik, büfe, çiçekler mükemmeldi. Beni birçok arkadaşları ile tanıştırdı. Herbiri ile dansetmekliğim için rica etti. İçtik, güldük, dansettik. Kimin kolunda dönsem gözlerimi yarı örterek onu düşünüyordum. Bir başka adamın ismini taşırken bir başkasını düşünmenin fecaatini, çirkinliğini biliyor; ayrıca bu yüzden de azap çekiyordum. Benimle dans eden arkadaşları birçok şey söyliyor, belki aşırı bir şekilde bana iltifat ediyorlardı. Hep dudaklarımda bir başka hayale ait gülümseme ile dinliyor, rüyada imişim gibi dönüyor, konuşuyor, içiyordum.

Sabaha karşı benim için ayrılan odaya çıktığım zaman bir haylı sarhoştum.

— Arkası var —

HAYAT

FIRTINALARI

Rüzgâr camları şiddetle sarsmaktaydı. Kapıların gıcırtısı, camların sallantısından doğan seslere karışarak karanlık merdivenlerden odaya doğru uzanıyordu.

Aysel, pencerenin önünde koltuğa büzülerek oturmuştu. Oda karanlıktı. Yalnız şöminede yanan odunların kızıl alevlerinden etraftaki eşya ancak seçilebilecek kadar zayıf bir ışık hasıl olmaktaydı. Karyolasında mışıl mışıl uyuyan küçük Vedadın çehresinde hafif bir kızıllık dolaşıyor, Ayselin büyük bir gölgesi duvarda titriyordu.

Genç kadın alnını cama dayadı. Evin önünde uzanan yol zaif bir lâmba ile aydınlanmıştı. Her yer çamur içindeydi ve ötede beride küçük su birikintileri göze çarpıyordu. Kânun gecesinin yıldızsız seması bu sokağın kimsesizliği içinde daha korkunçlaşıyor, rüzgârın uğultusu tüyleri ürpertiyordu.

Aysel uzun zaman öylece hareketsiz kaldı. Gözlerini sokağın dönemecine dikmiş, bekliyordu. Gene her geceki gibi dakikalar, saatler biribirini kovalayacak ve belki de ufuklar ağarırken beklenen bu insan her zaman olduğu gibi kayıtsız, çok kere hiddetli bir çehre ile sallanarak görünecekti. Kollarında kimbilir hangi âdi kadının henüz soğumamış sıcaklığını taşıyarak evine dönen bu sarhoş koca, Feridundu. Evet, Feridun.....

Bunu bilmenin ıstırabı çok yakıcı olmakla beraber hakikat buydu....

Genç kadın gözlerini kapadı. Adeta mazideki Feridunun temiz hayalini bu hakikat sahnesiyle karşılaştırmaktan korkuyordu. Herşeye rağmen o, sevmiş olduğu erkekti. Silinmez hatıralarla dolu müşterek bir mazileri vardı.

Hatıraların hepsi biribirini kovalıyor, biribirini takibederek zihninden geçiriyordu.

Nişanlandıkları günü düşündü: Saadetin verdiği sarhoşlukla biribirine bir tek kelime söyleyemeden sadece bakışıyorlardı. Etrafta ılık bir ilkbahar akşamının son ışıkları titreşiyordu.

Ayselin annesi Nadide Hanım, kızının mesut olması için ne lâzımsa hepsini kendi eliyle hazırlamış, hummalı bir faaliyet içinde yorulmadan çalışmıştı. Babası Semih Bey öldüğü zaman ailesine çokca bir servet bıraktığı için bu hususta sıkıntıları yoktu. Küçüklüğündenberi refah içinde büyüyen Aysel, karşısında daima her arzusunu yerine getirmek için çırpınan bir anne bulmuştu. Nadide Hanım kızını vereceği erkekte birçok meziyetler aradığı için Feridun onun ümitlerinden aşağı kalıyordu. Fakat mademki Aysel istemişti. Kadıncağızın, buna mâni olup onu üzmek elinden gelmezdi. Feridun küçük bir memur olmakla beraber mütevazı, uysal ve iyi görünmüştü.

Nihayet evlendiler. Bu küçük şehir, düğünlerinin neşesile çalkanmıştı. Misafirler gittikten sonra odalarına çekildiler. Bahardı ve ılık sarhoş edici bir rüzgâr açık duran balkon kapısı[ndan o]daya doluyordu. Aysel başını [...] kenarına dayamıştı. Feridun ya[...]daydı ve onu derin bir hayr[...] seyrediyordu.

Genç kadın kendini o kadar [...] kaptırmıştı ki, adeta o ılık bahar[...]rının saçlarını, yüzünü okşıyan [...]şak ve baygın kokulu ellerini [...] gibi oluyordu. Fakat gözkapakla[rı...]layınca insafsız hakikat bütün çıp[lak...] ile kendini gösterdi. Etrafına b[...] Heyhat!...

Karanlık bir odada henüz bir [...]daki çocuğu ile yapyalnızdı ve [...]renin aralıklarından sızan soğ[...]nun rüzgârı ateş gibi yanan yan[...]nı kamçılıyordu.

Annesinin ölümünden sonra [...]leri düşünürken yüzünü ıstırap[...] ruşturdu. Feridun sanki o gü[n...] bambaşka bir adam olmuştu. V[...] o zamana kadar gizlemiş olduğu [...]kî benliği meydana çıkmıştı. K[...]

Karyolasında mışıl mışıl uyuyan küçük Vedadın çehresinde hafif bir kızıllık dolaşıyor.

YAZAN:
İNCİ ÖZKURT

da sadece kendisini çılgın gibi seven karısı kalınca genç adam bütün ihtirası ile onun servetine atılmıştı. Genç kadın bu çılgınca israflara birşey diyemiyordu. Birkaç defa onu ikaz etmek istedi ise de daima hiddetle karşılandığı için bir daha sesini çıkaramamıştı. Hattâ Feridunun, evlerinin artık onlara büyük geldiğini söyleyerek onu satıp küçük bir ev almasına bile mâni olamamıştı.

Genç adam karısının ve bilhassa çocuğunun hakkı olan bu serveti âdi bir bar kadınının ayaklarına döküyordu. Aysel bütün bu felâket günlerine inanamıyor gibiydi. Kocasının bu çılgınlığının geçeceğini zannediyordu.

Kapı uzun uzun üstüste çalındı. Genç kadın yanaklarını ıslatan yaşları küçük mendili ile kurulıyarak doğruldu. Bu yaşlar kaybedilen bir servetin ardından değil, ölmüş olan aşklarının mezarına dökülen yaşlardı. Sendeleyen adımlarla dışarı çıktı. Merdivenlerde ayak sesleri gittikçe uzaklaşıyordu...

***

Feridun odasında bavulunu hazırlamakla meşguldu. Yanındaki odadan çocuğunun bağrışları, karısının sesi kulaklarına kadar geliyordu.

Genç adam ıslık çalarak keyifle elbiselerini birer birer çantaya yerleştiriyordu. Hattâ resimlerini bile almağı unutmamıştı.

Bir aralık kapı açıldı. Aysel, kucağında küçük Vedatla içeri girmişti.

— Çok kalmıyacaksın değil mi Feridun? Biliyorsun ki yalnızım.

Genç adam canı sıkılmış gibi yüzünü buruşturarak cevap verdi:

— Mecbur olmasam bırakıp gider miyim? Bu işte ümidim var. Eğer muvaffak olursam kazanç hiç te fena değil...

Halinde hakikaten ailesi için para kazanmak arzusu ile giden bir adamın ifadesi vardı. Aysel bile ufak bir ticaret işi yapmak için İstanbula gittiğine inanmıştı.

Halbuki o, yalan söylüyordu. Aylardanberi hayatına karışmış olan o iğrenç kadınla İstanbula giderken bu hareketini haklı gösteren yalanları kayıtsızlıkla söyleyecek kadar alçalmıştı.

Yuvalarının bağrını çiğneyip geçerken ufak bir vicdan azabı bile duymayan çirkef ruhlu insanlardandı o....

Tükettiği muazzam servetinin son parçalarını İstanbulun eğlence âlemlerinde harcarken karısının küçücük bir çocukla yapyalnız, parasızlık içinde kıvrandığını hatırına bile getirmiyordu. O kadar ki, kocasının bütün israflarına rağmen onun gururunu kıracak bir tek harekette bulunmamıştı.

Genç adam parasını henüz bitirmek üzere iken zengin bir kadına rastladı. Gözleri bu zengin dulun serveti ile kamaşmıştı. Hayalinde yeniden içki âlemleri, hayatın bütün rezaletlerini koynunda saklıyan ışıklı salonlar canlandı. Artık onun için yepyeni bir hayat daha başlıyordu.

Yanındaki kadını atlattıktan sonra bu zengin kadınla yaşamağa başlamıştı. Bütün insanî duygulara karşı kapanmış olan kalbi sadece ihtiraslarının şiddetile çalkanıp duruyordu. O, hayata gözleri doymıyan aç bir mahlûk gibi atılmıştı. Vasat bir yaşayışla geçen çocukluğu ve gençliği ondaki bu hırsı gizlemiş olacaktı. Fakat insanların kötü duygularını kurcalayıp onları uyandıran para, bu mütevazı küçük memuru da tesiri altına almıştı.

Aysel, günler geçtikçe vaziyetini güçlükle devam ettirebiliyordu. Bin bir ihtimamlarla büyümüş olan genç kadın, çocuğuna lâyıkıyle bakamamaktan mütevellit derin bir ıstırap içinde idi. Feridunun dönmiyeceğini anlamıştı. Fakat halâ buna bir türlü inanmak istemiyor, onun bu kadar kalpsiz olabileceğini aklı almıyordu.

Yalnızlığın, parasızlığın, terkedilmiş olmanın ıstırabına bir de hastalık karıştı. Vedat şiddetli bir öksürüğe tutulmuştu. Zavallı yavrunun küçük göğsü hırıltılarla kalkıp iniyor, arada sırada boğulacak gibi tıkanıyordu.

Bu küçüğe doktor lâzımdı. Genç kadın elinde son kalan parayla bir doktor çağırdı. Doktor, tehlike olmadığını söyliyerek heyecan ve korku içinde bulunan anneyi teskine çalıştığı halde Aysel onun gözlerinden, birşey sakladığını anlamıştı. Doktor gittikten sonra çocuğun yatağının yanına oturdu. Dışarda dondurucu bir rüzgâr esiyor, bulutlu bir kış gününün kirli aydınlığı ince perdelerin arasından süzülerek içeri giriyordu.

Genç kadın rahatsız bir uykuya dalmış olan çocuğuna uzun uzun baktıktan sonra başını kaldırdı. Masanın üstünde Feridunun burada kalmış olan bir tanecik küçük soluk fotoğrafı duruyordu. Elini uzattı ve onu aldı. Buz kesilmiş titrek parmakları arasındaki resme gözleri dakikalarca takılı kalmıştı.

Vedadın hırıltılarla boğulur gibi öksürmesi ile silkindi. Çocuğun ağlayışları öksürüğüne karışıyordu. Yüzü evvelâ kıpkırmızı kesilmişti. Sonra yavaş yavaş gittikçe soldu, sarıdan kirli bir yeşile döndü. Artık göğsünün hırıtısı duyulmıyacak kadar derinden geliyordu.

Aysel gözleri dışarı fırlamış bir halde ne yapacağını şaşırmıştı. Nihayet hırıltı da kesildi ve çocuk cansız bir kütle halinde öylece kaldı. Genç kadın bağıramadı. Çocuğu çılgın gibi sarstı, sarstı. Vedadın öldüğünü düşünemiyordu bile...

Parmakları arasındaki resmi iyice sıktı. Gözleri donuklaşmıştı ve manasız bakışlarla etrafta dolaşıyordu. Dudakları hafif bir gülüşle kıvrılmıştı.

Eli, dolabın üstündeki kırmızı etiketli bir şişeye uzandı. Parmakları arasında halâ o küçük soluk resmi tutarak yüzünü buruşturmadan haricen kullanılmağa mahsus olan ilâcı, gözlerinde garip bir gülüşle içti. Şişeyi, karşısındaki aynaya doğru fırlatarak parçalamıştı. Bu seslere tiz kahkahalarının çığlıkları karışıyordu. İçinde ölü bir çocuğun morarmış vücudunu taşıyan küçük karyolaya doğru ilerlemek istedi.

Sendeliyordu. Odanın ortasındaki mangalın yanına geldiği zaman kendini tutamadı. Yuvarlanırken o soluk fotoğrafı taşıyan eli tutunmak için mangala doğru uzanmıştı.

Onun düşmesini müteakıp oda bir mezar sessizliğine gömüldü.... Bu hareketsizlik içinde düşerken parmaklarından kayan resim mangalda kıvrılarak yanıyor ve ince bir duman tavana doğru yükseliyordu.

RIZA TEVFİK

HAYATI ve ŞİİRLERİ

Ramazan G. ARKIN

II inci basılışı yeni ilâvelerle ve daha mükemmel bir şekilde çıkmıştır.

Satıldığı yer: *Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi*

Fiatı 60 Kuruş

BALTALİMANINDA BİR MÜSAMER[İ] HATIRASI

Yazan: NAHİT SIR[R]

Bu nefis İlkbahar gününde Rumelihisarından Emirgâne doğru gitmek üzere Baltalimanı sarayile korusunun arasından geçerken, çocukluğumun bir gününü hatırladım. Hürriyetin ilânını takibedecek olan müsamerelerden biri, «damad şehriyarı devletlü utufetlü Ferid paşa hazretleri» nin himayelerinde olarak işte bu koruda verilmişti. Müsamereyi tertip edenlerin kimler olduğunu ve toplanan paranın hangi hayır işine tahsis edildiğini tahattür edemiyorum amma, bize, gönderilen bilet için beş altın lira alındığını hatırlıyorum. O yazı geçirdiğimiz Paşabahçeden kayığa binip giderlerken evdeki kadınlar, yani ablamla gedikli misafirleri, beni de beraber götürdüler. Yüksek ağaçların çerçevelediği düz ve geniş sahada erkekler ve kadınlar için mevki mevki yerler ayrılmış ve orta yere tahtadan kulemsi bir köşk yapılıp al bayraklarla tezyin olunmuştu. Orası saltanat hanedanına mahsustu, ve birkaç şehzade tahta ve dar merdiveni güçlükle çıkarlarken, sureti mahsusada dizilmiş neferler selâma durdular.

Oynanan oyun galiba Namık Kemalin (Akif bey) piyesiydi ve eşhası vaka biribirlerini tamamen öldürmeleri ile piyes nihayet buldı. Fakat bundan evvel ince bıyıklı ve kolu kırmızı şeritli, siyah redingot giymiş bir genç bey, damat Feridin uzun bir nutkunu okumuştu. Bir sefaret başkâtipliğinden birdenbire sultan kocası nasbedilip galiba yirmi iki yıl, ne iş ne güç, uyuya uyana ve yarımyamalak okuduğu beş on frenkçe kitapla meşrutiyet devrine hem siyasî, mağdur hem devleti rüclü şeklinde çıkan; veliinimeti olan sultan Hamidin az sonra hal'ını müteakip ise, Yıldız sarayında İttihatcılara nutuklar irad edip hürriyetperverlikte onlara parmak ısırtmakla beraber, gözlerine giremeyince en koyu ananelerin müdafii ve saltanatın has istinatgâhı kesilecek olan bu gür siyah ve belki boyalı saçlı ve uzun düşük bıyıklı ve rivayete nazaran babası Ermeniden dönme [*] adam; okuttuğu ve ihtimal yazdırdığı uzun nutukta, bilmem neler söyliyor, neler anlatıyordu. Bazı yerlerde alkışlandıkça kulemsi ahşap köşkte ayağa kalkarak etrafa vakurane selâmlar vermişti. Konferansından, ancak, ilk defa duyduğum (Kaynarca muahedesi) lâfı hatırımda kaldı...

Altın para beş liranın iştira kudreti bugünün elli lirasına ihtimal faikti. Hürriyetin ilânından itibaren iki üç yıl, belki Balkan harbine kadar, bu kabil müsamerelerin ardı arası kesilmemişti. Herkeste gözü kapalı para vermiye mecal kalmayınca da, bunları tertip eden hayır sahipleri bu işten vazgeçtiler. Refik Halidin, bu müsamerelerin biletlerini almaktan kül olmuş bir adamı tasvir eden ve konuşturan bir yazısı olacak.

İlkbakarda Yakacık

Beni Yakacığa ilkönce, henüz üç yaşımı sürerken annem götürmüş. Bu köye ait ve orada nereye gittiğimize dair hiçbir şey hatırlamıyorum da (bir küçük çocuk) yazımda anlattığım veçhile yolunda, vapurdan çıktığımız Kartal iskelesinde, dalgaların kısa çoraplı bacaklarıma vuruşunu, çıplak tenimi ürpertişini tehattur ediyorum; ve bu, hayatımın hâlâ muhafaza edebildiğim ilk hatırasını teşkil ediyor. İstanbulun bu çok güzel yerini kendimi bildikten sonra ilk ziyaretim ancak altı sene evvel, bir kış günü olmuştu ve Yakacıkta ancak iki saatlik, fakat hoş bir zaman geçirmiştim. 1939 yılının bir yaz gününe çok benziyen bu pazarı oraya bir daha gittim.

(Kartal) istasyonundan bindiğim gayet eski ve küçük alçak hasır iskemlelerine ancak iki büklüm oturulabilen, o derecede alçak tavanlı ve kaptıkaçtımsı otobüs, on dakika veyahut daha kısa bir müddet sonra müşterilerini köyün büyük meydanına bıraktı. Hiç şüphe yok ki bu meydan bütün vatanın en lâtif noktalarından biridir. Yerine rahat yerleşmiş ve meydanın eb'adına nazaran oldukça büyük bir camiin etrafında, birçoğu bakkal olmak üzere dükkân ve kahveler, ikisi üçü dağ cihetine tırmanan merdivenli yollar var. Ve meydan ortasında üç büyük ağaç mevcut. Bir tanesinin gövdesine 1243 tarihinde dikilmiş olduğu yazılı: Sultan Mahmut zamanı.

Saat henüz üçe gelmemiş ve her tarafı guruba kadar dolaşabilmek üze[re] meydana inen merdivenli yollardan [...]rini tutup Yakacık suyunun aktığı Aya[z]ma tarafına yürüdüm. Menba dağ e[te]ğinde, meydanımsı ve biraz çukur [b]ir yerde. Su, iki delikten, kalın ve [...]ğuk akıyor, akıp gidiyor. Bir kenard[a] sırtına tenekeler yükletilmiş bir me[r]kep, sâkin ve lâkayt beklemekte, ke[n]disini kimin böyle beklettiği ise be[lli] değil: ortada hiç kimse yok. Az ileri[de] henüz daha kapalı duran bir kır ka[h]vesi var. Pek güzel ağaçlara ve muhteşe[m] bir manzaraya malik bir kır kahve[si]. Adalar, Pendik tarafları, İzmit koyun[un] karşı dağları buradan hep seyrediliy[or]. İlk gelişimde tırmandığım dağa çık[...] bulunuyorum. Oraya şimdi şöyle y[a]rım yamalak bir yol yapmışlar. Man[za]rası, ilerleyip yükseldikçe ihtişam k[a]zanıyor. Fakat bir müddet sonra dö[n]mek mecburiyetini hissediyor, Ayazm[a]ya avdet ederek ayni yollardan kö[y] meydanına varıyorum. Ve bu sefer Y[a]kacığın öbür istikametlerine tevecc[üh] ediyorum.

Eski evler, hemen hepsi harap [...] bazısı büyük evler, tektük de gü[zel] köşkler var. Sultan Hamidin heme[n] bütün saltanat müddetinde bahriy[e] nazırlığı eden, donanmayı mahvetm[iş] olmakla itham olunan ve servet[i] sâmanına müteallik hikâyeler anlatıla[n] Bozcaadalı Hasan paşanın Yakacıkt[a] adeta bir sarayı olduğunu ve bu saray gibi köşkün umumî harp esnasında asker işgali altında iken yandığını öte[...]denberi bilirdim. Ve geçen seferki ge[...]lişimde, Ayazma üstündeki tepelerin e[n] mağrur noktasını onun için en müna[...]sip olarak seçmiştim. Yazın oturacak olduktan sonra niçin rüzgarların hiç dinmediği yeri intihap etmemeli ve o kadar zengin olunca taşlık dağları bah[...]çe haline kalbetmek için sayısız altın neden feda etmemeli? Halbuki bu se[...]fer sorup öğrendim: köyün eteklerin[...]deki bir noktada imiş. Bahçesinin içinde, yanıp yıkılmıyarak kalmış bir binası mevcut karşısında da, bu son üç dört yıl içinde veremlilere mahsus cidden güzel bir sanatoryom inşa olun[...]muş ve rağbetin ziyadeliği hasebiyle müessese sahipleri yeni bir kısım ilâ[...]ve etmişler. Fazla vaktim olsaydı ge[...]niş bahçesine girerek dışından seyret[...]tiğim bu güzel ve büyük binanın iç[...]

[*] Damat Feridin babası esbak bahriye müsteşarı İzzet efendinin, Ermeni iken ihtida ettiğini teyzemin kocası erkânıharbiye miralaylığından mütekait Bekir Nizami paşa merhumdan duymuştum. Ve bunu duyduğum zaman Ferit paşa henüz sadrazam olmamıştı.

O yazı geçirdiğimiz Paşabahçeden kayığa binip giderlerken

ni de seyretmek isterdim. Bahar günlerinin tez gelen akşamı daha başka taraflara, köyün alt sokaklarına gitmeğe imkân bırakmadığı için bizzarure otobüs meydanına döndüm ve oradaki kahvenin taraçasında bir çay içtikten sonra köyün yerlilerinden bir zatla sohbete giriştim.

Meydanın 1243 de dikilmiş ağacını diken adamı hatırladığını anlattı. Bu adam göğsü hep açık gezermiş. Bir kadın gibi memeleri ve o memelerinde parmak gibi kıllar varmış. Fakat bu meydanın asıl eski ve seyredilmeğe cidden lâyık ağacı, harikulâde genişleyip yayılmış bir dalını ayakta tutmak için bir sütun dikilmiş olan bir başka ağaç. Ve bu ağacın ne zamandan kalma olduğu malûm değilmiş. İhtiyar muhatabımın çocukluğundaki ihtiyarlar da bu ağacın hangi tarihte dikildiği hakkında bilgi sahibi değillermiş.

Eski bir köy olduğuna da şüphe bulunmayan bu Yakacığı kimin ve ne zaman tesis etmiş bulunduğunu, itiraf edeceğim ki bilmiyorum. Sakinleri ötedenberi Türkler ve müslümanlar olup vaktile yalnız bir hane Rumu varmış. Kartal kazasına tâbi bir nahiye halinde idare ediliyor ve İstanbul belediyesi hudutlarının dışında bulunur. Nufusunun mikdarından dolayı tabiî mustakil bir belediyeye de malik değil. Ev sayısının iki yüz elliye baliğ bulunduğunu ve bunlar meyanında birkaçının bir asırdan fazla ömrü olduğunu söylediler. Dolaşırken, hepsi kitabesiz olmak üzere birkaç yerde eski çeşmeler gördüm. Büyük meydandaki yegâne cami tarihî bir eser değil: Atabey namında bir yerli 1285 de yaptırmış. Köyde tek bir cami bulunduğu halde ötedenberi, biri Rüfaî, biri Kadirî ve biri Halvetî tarikatlarına mahsus olarak üç tekke varmış: öyle ya, köyün havası güzel, suyu, manzarası güzel, hazretler yeri iyi seçmişler.

Yollarda gezerken tesadüf ettiğim ilk okul binası oldukça eskiydi. Bir de hamam gördüm. Fakat meydanda durup benimle konuşan, daha yeni orada yıkanıp gelmiş. Suyu sıcak olmakla beraber içinin daima soğuk kaldığından bahsederek bunu hamam addetmek doğru olmayacağını söyledi. Yakacıkta, bir tanesi tamamen kapalı ve bir ikisi açığa da kapalıya da benzeyen birkaç otel var. Yeri itibarile en hoşuma gideni, Ayazma tarafındaki galiba (Cihan) adlısı oldu. Cümlesi de köşkten bozma binalar ve manzaraları, konforlarının müşkülpesent olanları tatmin edemiyeceğini haber veriyor. Yazları hepsi dolar ve ahaliden evlerini kısmen veya tamamen kiraya verenler çok olurmuş. Hattâ, köyün etrafındaki arazi pek münbit olmadığı için, yerli halkın geçim vasıtalarının en mühimlerinden biri yazlığa gelenlere kira ile ev vermekmiş...

Öğlede beni köye getiren otobüsün biletcisi, Kartala son seferin beş buçukta yapılacağını söylemişti. Fakat galiba etraf köylerden birindeki bir düğün için müşteriler çıktığından, bu araba zuhur etmedi. Fazla beklemekten sıkılıp, bir rivayete göre beş ve diğer rivayete nazaran altı kilometre olan yolu yürüyerek inmek ıztırarında kaldım.

Bir Seyahattan Notlar:

Cizrede ATATÜKK Anıdı

Dicleden Cizreye Bir Bakış

Türkiye - Suriye - Irak Topraklarının Birleştikleri Noktada Kurulu Ol

C İ Z R E

Süratle Terakki ve İnkişaf Etmektdir.

Yazan: Ali Enver TOKSOY

Arkadaşımız Ali Enver Toksoy Cizre Kaymakamı Bay Baki Başaranla Konuşuyor

Cizrenin kuruluş tarihi hakkında tam ve doğru malûmat sahibi değilsek de, sur ve kayalar üzerindeki kabartma insan resimlerine, öküz kafalarına ve üzüm salkımlarına bakılacak olursa; burada Türk, Arap, Rum, Roma, Irak ve hatta Finikelilerin yaşadıkları anlaşılır. Halk arasında dolaşan efsanelere göre Cizre, Nuhun oğlu Yafes tarafından kurulmuştur. Bunu; Cizrenin Cudi dağı eteklerinde kurulmuş bulunmasına, Dicle üzerindeki köprüye Yafes ismi verilmesine.. ve nihayet büyük camideki mezarın Nuha ait oluşuna atfederler. Cizrenin diğer bir ismi de Cezirei ibni Ömerdir. Cezire, malûm olduğu üzere ada manasına gelip, Diclenin feyezanı halinde kasabanın bir ada şeklini almasından; ibni Ömer de Cizreyi ilk zapteden Arap hükümdarının bu ismi taşımasından verilme adlardır.

Ne olursa olsun, muhakkak birşey varsa, o da; Türk - Irak - Suriye topraklarının birleştikleri noktada kurulu bulunan Cizrenin, çok eski bir tarihe malik ve sayısız tarihî devirler yaşamış olmasıdır.

Cizre toprakları, Cudi dağı müstesna, hemen kâmilen arızasızdır. Münbit ovasında her türlü hububat büyük bir bereketle yetişir. Eteklerde bahçecilik ilerlemiştir Silopi mıntakasında mühim mikdarda davar beslenir. Adetleri 150 bine ulaşan davarlar, kasabanın mühim varidat menbaını teşkil etmektedir. Cizrenin iktisadî sahada hissettiği en büyük ihtiyaç, Dicle üzerinde münakalâtı temin edecek bir köprüdür. Köprüsüzlük büyük müşkilâtı bâdi oluyor. Nehrin bir yakasından öbür yakasına geçebilmek için kelekçiye, insan başına on, hayvan başına beş kuruş riliyor. O yakadan kasabaya eşeği odun getirecek bir köylüyü düşüne Nehri geçmek ve köyüne dönmek vereceği para odunun kıymetinden fazladır.

İnşaatı ilerliyen Türkiye - Bağ şümendifer hattı Cizreden geçecek Hattın ikmalini müteakip mühim transit merkezi mevkiini alacak o Cizre, iktisadî sahada büyük ve par bir istikbale namzettir. Köprü ihtiya da giderildiği takdirde Cizre iktisa yatı daha seri bir inkişaf ve terakki mazhar olacaktır. Kaçakçılıkla yapıl sıkı ve ciddî mücadele, beklenen fay ları vermiş ve bu mel'anet eskiye n petle % 80 derecesinde azalmıştır.

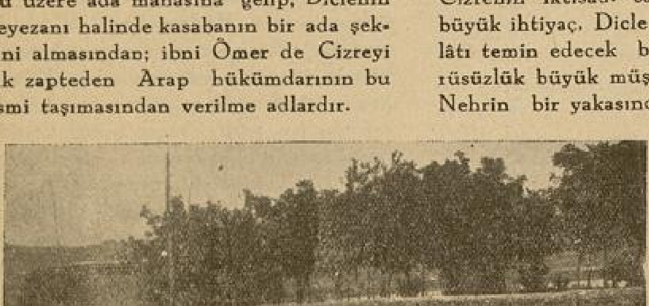

Cizre Belediye Bahçesi

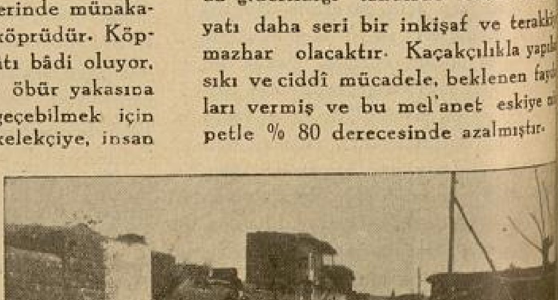

Cizrede Umran Çalışmaları : Caddeler Açılıyor

Cizre Kaymakamı ve Belediye Reisi
Bay Baki Başaran

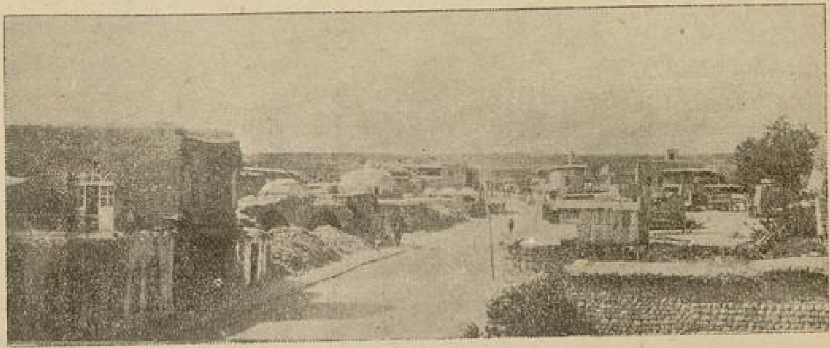

Cizreyi Asrileştirmek İçin Büyük Bir Faaliyetle Çalışılıyor...

Cizrenin maarif ve sıhhat bakımlarından ihtiyaçları karşılanmamıştır. 27 bin nufuslu kazada yalnız iki okul vardır. Bu yıl üç okulun daha inşası

Cizre Halkevi Binası

mukarrerdir. Trahomu önleyici ve musaplarını tedavi eyleyici teşkilâta ve sıhhat memurları kadrosunu genişletmiye şiddetle ihtiyaç vardır.

Kıymeytli adliyeci bay Ahmet Tittreğin başkanlığı altında çalışan Cizre Halkevi, henüz bir senelik ömre malik olmasına rağmen, takdire şayan muvaffakıyetler göstermiştir. Muhitte hissedilen büyük bir ihtiyacı karşılıyan bu kültür müessesesi, sosyal kalkınmada büyük rol oynamış ve elemanlarının gayret ve fedakârlığı ile ülküsü yolunda sür'atle ilerlemekte bulunmuştur.

Cizrede son 3-4 yılda vücuda getirilen eserlerden bilhassa bahsetmek isterim. Üç seneye yakın zamandanberi kaymakamlık ve belediye reisliği makamlarını işgal eyliyen değerli genç bay Baki Başaran, bu müddet zarfındaki mesaisile, aldığı soyadına bihakkın lâyık olduğunu isbat eylemiştir. Cizre muhitinde derin bir sempati, sevgi ve saygı uyandıran ve irili, ufaklı herkesin itimat ve hürmetini kazanan kıymetli idareci; asırlardanberi harap ve bakımsız olan kasabaya, bugünkü şartlara uygun bir kılık verebilmek için, geceli gündüzlü, bir çok maddî müşkülleri yenmek suretile çalışmış ve Cizre, bu faaliyetin meydana getirdiği eserlerle sevimli bir kasaba çehresini iktisap etmiştir.

Bir tarihte 12 bin evi, 3 bin dükkânı, 360 cami ve mesçidi, 90 medresesi olan Cizre, Osmanlı imparatorluğu zamanında hiçbir alâka görmemiş ve Cumhuriyete adeta bir harabezar halinde intikal eylemistir. Ayni çehreyi son üç dört yıl evvelisine kadar, biraz değişmiş olarak taşıdığını kaydedebiliriz. 1936 dan sonra vücude getirilen eserler ve sarfedilen gayretler ise Cizreye bir kasaba hüviyetini vermekte gecikmemiştir.

Kasabada fennî mezbaha, spor sahası, çocuk bahçesi, aile parkı, plâj, Cumhuriyet meydanı tesis edilmiş, Ebedî Şefin büstleri dikilmiş, eski pis ve iki insanın yanyana yürüyemiyeceği sokak 12 metre genişliğinde açılarak şosa halinde döşenmiş, bu cadde üzerindeki pürüzler kaldırılmıştır. Yeni bir çarşı inşasına başlanmış, sokaklar kısmen genişletilmiş, ağaç dikilmiş; Halkevi, hükûmet, kaymakam evi, jandarma dairesi binaları yapılmıştır. Elektrik ve içme su tesisatı ilerlemiş, elektrikten istifade ile sinema ve buz fabrikası ihtiyaçlarının giderilmesi bu sene proğramına alınmış, Dicle üzerinde büyük bir köprü inşa edilmiştir. Bir zamanlar akrep ve yılan yuvası deye anılan Cizre, şimdi, yapılan mücadelelerle bu kötü isimden tamamen kurtulmuş, belediye bütçesi iki yılda on iki bin lira fazlalık göstermiştir.

Sayın kaymakam bay Baki Başaranın her türlü tebrik ve takdirin fevkinde olan mesaisi, yalnız kaza merkezine inhisar eylemiş değildir. Kasabayı civar kamun ve köylere bağlıyan yollar yeni baştan ele alınmış, Cizre - Silopi, Cizre - Nusaybin şosaları yapılmış, köy kanununun tatbiki suretile köylerden çoğunda birçok yeni ve güzel tesisat meydana gelmiştir.

Bay Baki Başaranı gösterdiği şu üstün muvaffakıyetten ötürü samimiyetle tebrik eylemek isteriz.

Cizre Kaymakam Evi

ÇOCUK

Çocuk Esirgeme Kurumu genel merkezi tarafından çıkarılır en faydalı ve en mükemmel bir çocuk mecmuasıdır.

137 ıncı sayısı çıkmıştır.

Anneler, babalar :

Tatil ayları çattı geldi. Yazın sıcak günlerinde çocuklarınıza en güzel eğlence: serin bir yerde (ÇOCUK) dergisini okumasıdır.

DEFİNE ARAYANLAR

Defineciler

Yazan: Sabih ALAÇ

Yeraltındaki defineler, insanları, oldum olasıya meşgul etmiştir. Toprağın derinliklerinde gizli kalan servetleri bularak zengin olmak hülyası, nice ademoğullarının rahatlarını kaçırmıştır. Maddî, manevî bir çok fedakârlıkların sonunda, yeraltındaki hazineleri elde edenler görüldüğü gibi, bu uğurda varını, yoğunu harcedip eli böğründe kalanlar da mevcuttur ve bunlar ekseriyeti teşkil ederler.

Definelerin, ya maşerî, ya ferdî tehlikelerle gizlenen para ve mücevherlerden hasıl olduğu malûmdur.

Servetini, toprağın altında ve yalnız kendisince bilinen bir yerde saklayan zengin insan ölür; yahut herhangi bir felâketin saikı ile başka bir yere gitmek mecburiyetinde kalır. Böylece aradan yıllar geçer. Artık, sahipsiz kalan, yahut sahibinin varisleri tarafından bilinmeyen kilitli bir para, bir hazine elimizde demektir! Hayır, böyle bir hazine vardır, fakat elimizde değildir. Bu meçhuliyet, bu servet vadeden serabı bulmak, ona kavuşmak için ne zahmetlere katlanmayız! Bütün gayemiz, Napolyonun söylediği gibi:

«— Para, para, para!» dır.

Evvelâ, kendi aklımıza uygun bir sırdaş, bir ortak buluruz. Onun ile, muhayyel milyonlara kavuşmak için ne plânlar yapmayız? Eğer, bu husustaki kanunî hükümlere riayet edecek kadar ferdî ahlâk sahibi isek, bulunduğumuz mahallin en büyük mülkiye memuruna, yani vilâyet makamına ve emniyet direktörlüğüne müracaat ederiz. «Umuru hukukiye» müdürlüğünden alınan mütalea üzerine, bize istediğimiz müsaade verilir. Yanımızda, hareketlerimizi kontrol için bir de zabıta memuru vardır. Bu suretle, ameleler, elde kazma, kürek, eski tabirile hafriyata, yeni adıyle "kazı" ya başlarlar. Artık, geceleri, gözlerimize bir damla uyku bile girmez olur. Yorgunluktan biraz içimiz geçse, muhakkak bir rüya görürüz: sırça saraylarda, elmas, pırlanta, yakut, zümrüt eşyalar içinde Hazreti Süleymanı bile imrendirecek bir dünya cennetinde yaşarız!..

Her yeni sabahın doğan güneşi, bizi bu tatlı âlemden uzaklaştırır. Fakat, ümit... Ve para hırsı! Bu iki his, damarlarımızı tutuşturan yeni bir kuvvetle bizi çalışmağa sevkeder. Amelelerin kirli ve nasırlı elleri sanki mukaddesdir. O ellerde işleyen kazmalar, kürekler bize şıkır şıkır altınların sesini ve rengini getirecek olan bir âlemin kapılarını açacaktır. Hayalimiz tahakkuk ederse, artık dünyalar bizim olmuş sayılır. Fakat madalyanın bir de ters tarafı var: toprağı, altın yapmak mümkün olmadığı gibi, toprağın içinden de, Hokkabaz Limoncuoğlu gibi, her zaman altın çıkarmak imkânı da yoktur!. O vakit, elimizde, avucumuzda bulunan son para kırıntılarını da harcadığımız için, neş'e ve ümitle geldiğimiz bu yollardan şimdi bir zindandan farkı olmayan evimize döneriz. Eğer, evvelce boşboğazlık da etti iseniz, vay başınıza gelenler!. Define bulmak sevdasile yollara

Biz de, yani iki veya üç arkadaş, sizi uzaktan şöylece tanıyoruz.

düştüğünüzü eş, dost, konukomşu... renmiş ise, onların alayları da cab...

İşte, define arayanların geçirece... sergüzeştin kısa bir hulâsası..

Fakat, bir de defineciler vardır...

O da ne, demeyin? Define ar... başkadır, definecilik yine başka!..

Defineciliği tarif etmek için, d... renin kulisi içine girmek lâzımdır... zediniz ki siz parası çok, aklı ... adamsınız. Biz de, yani iki veya ü... kadaş, sizi uzaktan şöylece tanıy... Bir gün, karşınıza yalnız olarak ... kıyorum. Afakî bir iki sözden ... diyorum ki:

— .... de (meselâ Kırklareli, ... başka bir yer) iki amele bir defin... muşlar. Amma, ellerine geçen pa... ne hepsini gösteriyorlar, ne de m... rını söyliyorlar. Bana yalnız şu i... tını verdiler.

Bu sözleri söyledikten sonra, ... rimin birinden itina ile sarılı ufa... kâğıt çıkarıyorum, açıyorum! M... bım, meraktan büyümüş gözlerle b... kendisine uzattığım altınları elin... yor. Bunlar, yanmış kireçe, yahut ... mura, kile sürülmüş İngiliz veya ... paralarıdır. Adamcağız, nümunelik a... ları merakla tetkik ediyor ve soru...

— Acaba bu altınlardan o amel... de ne kadar var?

—Evvelce de söylemiştim ya, a... lar korkuyorlar, paranın miktarı h... kında ağızlarından harfi vahit kaçı... yorlar! Mamafih, isterseniz, kendil... ürkütmeden onları biraz sıkıştırı... Hattâ, bu iki altın da sizde kalsın!

Bu son cümle üzerine gönlünü... hat ediyor. Çünkü, onları tanıdığ... bir sarrafa göstermek, böylece kıy... leri hakkında malûmat edinmek i... nını bulmuş oluyorsunuz. Artık ... işiniz tefeciye koşmak ve ilk sör... de:

«— Şunları kaça bozarsın çorba... diye sormaktır.

Sarraf, altınların beheri için ... lira teklif edince kim olsa, bu ... kuyruğu kaçırmamağa karar verme...

Bir, iki gün sonra altınların s...

leri yine geliyorlar. Hemen soruyorsunuz:

— Amelelerde ne kadar altın varmış, öğrendiniz mi?

— Galiba 20,000 tane bulmuşlar!

— Acaba kaçtan veriyorlar?

— Zannedersek birer liradan!

Zihninizde ufak bir hesap yapıyorsunuz: kâr müthiş! Bire al, yediye sat! Yine hemen soruyorsunuz:

— Nerede şu adamlar? Buraya getirsenize onları yahu!..

— Bakalım, belki gelmezler, korkar, kaçarlar. Belki de buldukları defineyi başkasına satmak üzeredirler. Çünkü bu fırsatı kim kaçırmak ister?

Bahis ve nazlanma biraz daha uzadıktan sonra, bir randevu veriliyor. Telâki günü, bütün kumpanya aktörleri ortaya çıkıyorlar. Fakat bunlardan biri dehşetli surette avanaktır! Sahiden öyle zannetmeyin ha! Rol icabı bu işler... Meselâ, sohbet esnasında defineyi bulan ameleden birine on liralık uzatılırsa, sorar:

«— Yüz liralık mı bu?»

Artık, siz de, vaziyette, şüphe edilecek birşey görmezsiniz! Öyle ya, on lirayı, yüz lira zanneden adamın hangi şeytanlığa aklı erebilir? Zavallı üstelik korkudan ne diller de dökmemiştir:

«— Aman, kulunuz, kurbanınız olayım! Beni polise yakalatırsınız da başıma iş açılır! Çoluk çocuk sahibi bir adamım! Zaten yakında memlekete gideceğim. Kırk yılda bir kere nasılsa talih kuşu yüzüme gülecek oldu. Rahat bir lokma ekmek yiyemiyordum. Bu seferde siz bana, dünyayı zindan etmeyiniz!»

Zavallı ameleyi, arayerde olanlar teskin ediyorlar tabiî. Bunlar, yani kızıştıranlar, bir yandan da pazarlığı yapmayı da ihmal etmezler. Nihayet ikinci bir randevu günü kararlaştırılır. Artık alıcı da sabırsızdır, satıcılar da: o günü, iple çekerler!..

Fakat, bu arada definenin satılabilmesi için bazı tertibatın alınmasına lüzum vardır. Evvelâ tenha ve zabıtanın gözünden uzak bir semtte bir ev bulmak icap eder. Bunun için de Üsküdarın içlerinde, meselâ Duvar dibinde, Bağlarbaşı berhaneyi civarında eski, harap bir berhaneyi kiralamak çok bile! Bu semt akla yakın gelecek bir yalana da müsait: Meselâ, paralar Karacaahmet mezarlığına gömülmüş olamaz mı?!.

Bu işte bittikten sonra ufak ufak, yuvarlak yuvarlak bakır ve pirinç parçaları çuval çuval, torba torba Üsküdarın yolunu tutarlar. Fakat hepsi nümunelik altınlar gibi yanmış kirece,

Büyük Türk Medeniyetinin Tarihî Eserlerinden:

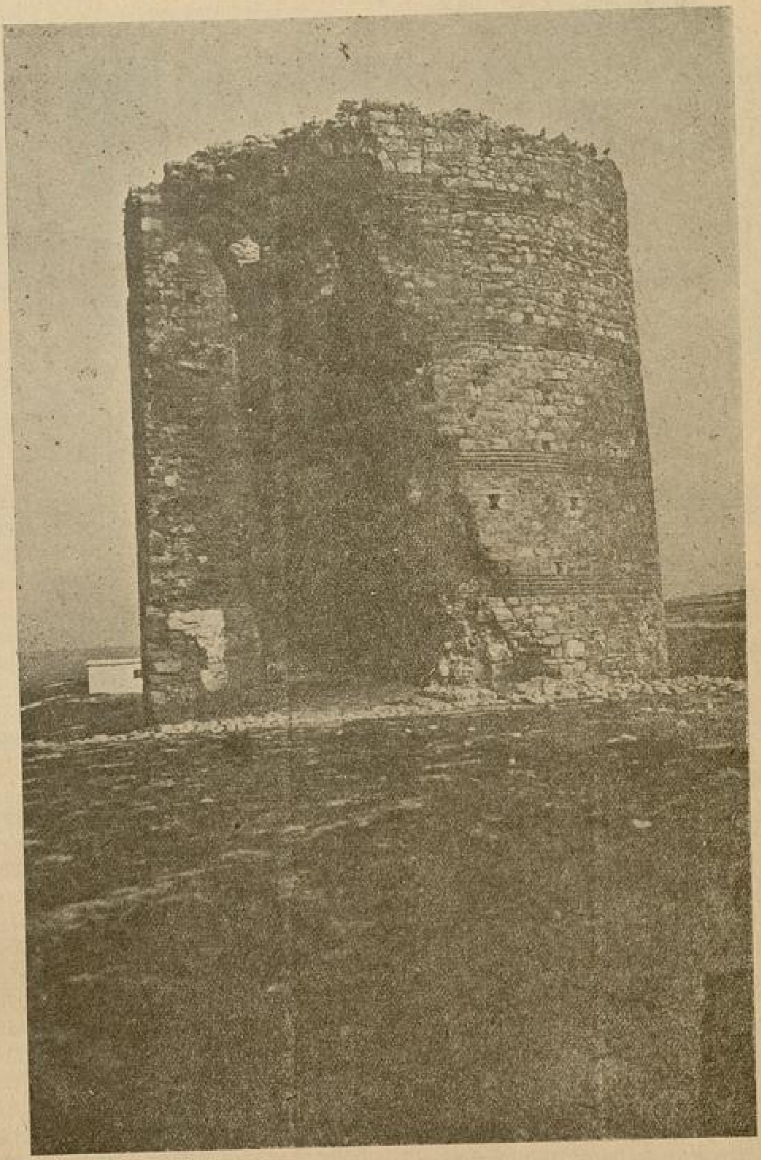

Trakya Vize civarında bir Türk kalesi

kile batırılıp çıkartılır. Amma bunların tanesine sarraf 7 lira değil, 7 kuruş bile vermez! Çünkü, bol keseden bir hesapla bini ancak (5) liraya yaptırılmıştır.

Nihayet telâki saati gelip çatar. Pazarlık mucibince Karacaahmetteki eve gidilecek, teslim ve tesellüm muamelesi yapılacaktır. Öyle ya, insana, vade ile define verilmez ya!

Böylece, gece karanlığında, duvar diplerine sinen üç ve dört gölge Üsküdarın yollarını tırmanır. Kimseye görünmeden, ayakların ucuna basıla basıla içeri girilir... Oda karanlığını hafifçe delen bir mum veya petrol lâmbasının titrek, isli ışıkları altında çuvalların ağzı açılır. Sudan ucuz yaptırılan sikkelerin üst kısmında yine birkaç altın vardır. Onlar da, bir, iki avuçiçi aramasında ele geçer tabiî. Sonra başlar hesap faslı:

— Yirmi bin altın ne eder? Birden değil mi? Alın size (20,000) lira!..

— Peki babacığım, dediğin olsun! Paralar bizim, çuvallar senin! Define çok ucuza gitti amma...

Bu sırada, akıllı müşteri (!) zihnen başka bir hesapla meşguldür: 20.000×7=140.000 lira eder. 20.000 i sermaye. Geriye ne kalır? 120.000 lira safi kâr!..

Ondan sonra hararetli bir veda faslı, daha sonra da, sarrafın dönüşü:

— Yandım Allah, feryadı!

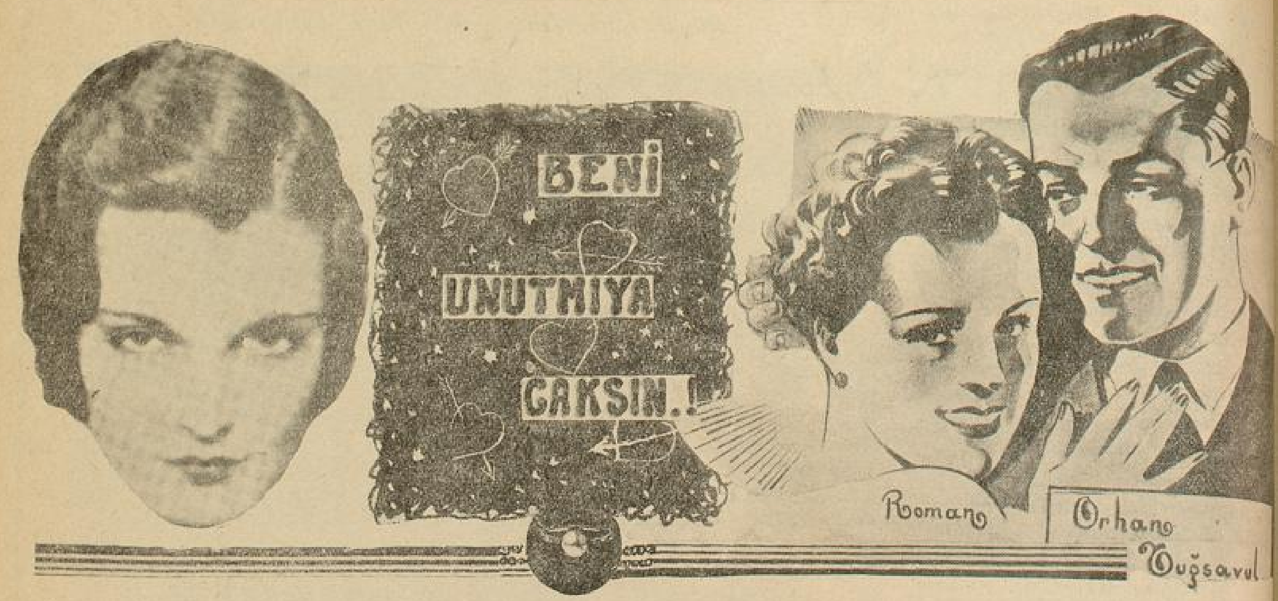

Sararmış başaklara kır şarkıları söyleyen rüzgâr susmuş artık bir şey fısıldamıyordu... Kalktık. Fikret ilerde neferin tuttuğu hayvanlara doğru yürüyecek oldu. Kolundan yakaladım:

— Yo... Geç oldu bu zaman hayvanla dönülmez; tenbih et hayvanları nefer götürsün. Sen bizimle gel. İtiraz etmesine vakıt bırakmadan karım ilâve etti:

— Ben sizden çok istekliyim Fikret bey! Fakat karanlıkta bir saatlik yol çekilmez doğrusu...

Hep beraber otomobile bindik karım, ikimizin ortasında Fikretle ben köşelerde idik.

Alaca karanlıkta bağların, bahçelerin ağaçlıkları arasında kır kokuları taşıyan rüzgârlar gibi geçip gittik...

— 2 —

Şadırvan meydanındaki muayenehanem öğleden sonra; çalışmaktan bana tam üç saat hiç nefes aldırmayacak kadar dolu idi.

Bu kocaman hasta kırık kütleyi teker teker muayene etmek, güç hal ile anlatabildikleri dertlerini dinlemek ve hepsini ayrı bir reçete ve çare ile göndermek beni hayli yormuş, bunaltmıştı. En sona kalan hastam merdivenlerden inerken ben de masanın yanındaki meşin koltuğa oturup bir sigara yakmıştım... Odanın kapısı ağır ağır açıldı. İçeriye ihtiyar bir kadın elinden tuttuğu ondokuz yaşlarında bir delikanlı girdi. Kapıyı bile kapamadan hemen oracıkta ikisi de dikilmiş kalmışlardı. İhtiyar kadın beyaz yaşmağını elile düzeltirken korkak korkak gözlerime bakıyordu. Alaca şalvarının içinde bacakları titriyor gibi... Çatlamış topraklardan farkı olmayan cefakâr ellerini nereye saklayacağını şaşırmış. Yorgun ve perişan halleri uzaktan geldiklerini belli ediyordu.

Ne söyliyeceğini kararlaştıramamış gibi duran ihtiyara sordum:

— Hasta mısın valide?..

No. 3

Böyle güler yüzle karşılayışım ona biraz cesaret vermişti.

— Hayır kızanım benim! bir şeyciğim yok. Dedi. Ben tekrar:

— Peki bir şey mi istiyorsun?. diye sordum. O , gerisinde duran delikanlıyı göstererek:

— Yavrum, Ömerim hasta..

— Nesi var?..

— Gözleri görmüyor.

— Demek kör öyle mi?..

— He öyle kızanım.

Yerimden kalktım, kapının önünde mumdan bir heykel gibi dimdik duran delikanlıya doğru yürüdüm. Gözleri biraz bulanık ve sabit.. bir noktaya dikilmiş olan kirpiklerinde hiç bir hayat izi yok... Sararmış çehresinde beyaz dudakları kaybolmuş gibiydi. Hâlâ gözlerime bakan ihtiyar kadına:

— Bu çocuk nasıl oldu böyle?.. diye sorarken, oturmaları için yer gösterdim. İhtiyar kadın derin derin içini çekti ve biraz durduktan sonra anlatmağa başladı:

“ Bıldır yaz yavrusunun bir şeyciği yokmuş. Her gün tarlada çalışır evine bakarmış... Hepsinden gürbüz ve yakışıklı olduğu için, ekseriya köy delikanlıları onu Pehlivan Ömer diye çağırırlarmış. O daha annesinin karnında iken babası, Kemal paşa ile Çanakkaleye gitmiş ve bir daha dönmemiş... Zavallı kadın ona babasının yokluğunu belli etmemek için saçını süpürge ederek bir danecik çocuğunun bir dediğini iki yapmamış. Nasıl olmuş da, Ömer bundan dört ay evvel bir gün tarlaya gitmemiş.. bir hasta gibi evden çıkarak o gün akşama kadar köy meydanındaki çeşme taşında oturmuş... İşte o zamandan sonra o... orada görmüşler... Artık gülmiyor, ya... türküler söylemiyormuş.. Köy kadın... onun için Hacı Hasan ağanın küçük ... zına vurgun demişler de ihtiyar inan... mış. Fakat bir gün çocuğunun arka... dan çıkmış ve bağ yolunda kızla ... luştuklarını görmüş... Daha sonra... Ömer yemeden içmeden de kesil... Her gün için için eriyerek hiç kimse... konuşmadan tenha yerlerde sessiz se... ağlamış, günlerce derdini dökmeden ... şamış. Yavrusu için her şeye razı o... katlanan zavallı ihtiyar ana, bir gün kı... babasına giderek yalvarmış, yakam... “ Etme Hasan ağa yavruma acı „ ö... ayaklarına kapanarak ağlamış. Zal... adam kızını vermediği gibi, bu yanık k... dını evinden kovmuş. Bundan bir ... sonra da kızını bir eşrafın oğluna ... şanladığını duymuşlar. Düğün gecesi... kadar Ömer günden güne, azar az... solmuş ve o gün akşam üstü eve dön... memiş...

İki gün köyün her köşesi aranıldı... halde Ömeri bir türlü bulamamışlar. Üçüncü gün onu bir çoban, altı sa... ötede Hasan ağanın bağında ve bir k... yanın üstünde yatıyor bulmus. Sarı mum... ya gibi.. gözleri işte o zaman kör o... muş ve anasını tanımamış... »

Zavallı ihtiyar burada, bunları söyle... ken, gözlerine biriken yaşları yaşmağını... ucu ile siliyordu.

Sanki onu büsbütün kıracakmış... gibi sesimi birkaç perde kısarak:

— Hiç konuşmıyor mu valide? diye sordum.

— Konuşuyor ama neler söylediğini anlamıyorum ki.... Kısa bir muayeneden sonra hastalığı teşhis ettim. Verem basil... leri çocuğun ciğerlerini yemiş, bitirmiş onu nefes alamıyacak kadar cansız d...

sürmüştü. Kurtulması belki bir mucize ile mümkün olabilirdi. Oturdum, İstanbul-da bir hastaneye yatması için uzun bir mektup yazdım. Ve elimden gelen suhuleti gösterdim.. Zavallı kadın hem ağlıyarak, hem dua ederek yavrusu ile beraber ayrılıp gitti. Alkolle ellerimi yıkarken içimde anlaşılmaz bir ağırlık vardı. Öyle hissettim ki biçare Ömerin ıstırabı benim de ruhumda bir ukdedir. Kalbimin bir köşesi gizli darbelerle acı acı sızlıyor, burkuluyordu. Mumdan bir heykel gibi halâ gözümün önünde duran talihsiz köy çocuğuna saadetimden bir parça olsun verebilseydim. Fakat nerede:... O, içinde baharları toplamış bir koku, yahut bin renkle açan bir çiçek değil ki... Ona daha büyük maddî yardımlarda bulunmadığım için, ruhumda taşan bir kuvvetin vicdanımla çarpıştığını duydum. Zavallı; kara bahtının bütün ıstırabiyle omuzlarına yüklettiği ömrünü, yakıcı iklimlerin bunaltıcı havasında kimbilir ne kadar sürükledikten sonra; yorgun dizlerinin üstüne çöküp gidecek...

Billûr çağlıyanlı yeşil pınarlar onun sönmeğe meyyal olan gözlerinde bir seraptan başka nedir sanki?.. Durgun berrak göllerden bir avuç su içiyorum diye çatlak dudaklarını sıcak kum taneleriyle doldurdu. Ümitsiz çocuk; masum kalbinin melekler kadar saf hülyalariyle girdiği kapıdan; hayatının bütün güzelliklerini vefasızlık çukuruna attıktan sonra sapsarı bir mumya halinde çıktı...

Hayat ne acı ve tabiat nekadar zalim. Esrarını gizlediği menbalarından hicran kaynakları; ıstırap gayzerleri fışkırtarak insanı zehirliyor.

Fakat nedense bu ezelî cinayet bazan da en orjinal şekillerle, en yüksek tezatlara kadar çıkıyor... Yükselmek, düşmek ihtimaliyle korkulu.. orada kalmak cehennem azabından beter...

Biçare ana, vücudundakı kanın bir damlasını bu kaynağın içine yuvarlamış, ardından yaşlı gözlerle bakıyor... Onun donuk gözlerinden bir lem'a bekliyor. Fakat onlar bütün nurlarını bir hayal âlemine yaydı, ve bütün canlılığını sevgilisinin firkatinde tüketti...

— Nekadar dalmışsın Sabri! Kapıya vurdum da duymadın.

— O.. Sen misin Fikret. Eğer gelmeseydin ben sana gelecektim.

— Mühim birşey mi var?..

— Yok. Hayır.. Yarın için bir at göndermeni söyliyecektim. İclâl yeni av elbisesiyle cumaya hazırlık yapmak istiyor da. Ben bulunamıyacağım; yarın müfettişle köyleri gezeceğim. İclâlin yanına aklı başında bir nefer de gönderirsin değil mi?..

— Kolay, kolay, sen hiç merak etme!..

— Nasıl merak etmeyeyim Fikret. Onu nakadar sevdiğimi sana uzunuzadıya anlatmıştım. Deniz meselesini de biliyorsun. Göz kederli iken gönül ferah olur mu?..

Pencerenin önünde kahvelerimizi içerken Fikret, çıngrakla gezdirilen sinema ilânlarını göstererek:

— Buranın sineması nasıl, hiç gitmedim; dedi.

— Tekirdağına göre güzel...

— İyi Filimler getiriyor mu bari?..

— Eh arasıra, meselâ bu haftaki film enfes birşeymiş, çok methettiler... Bu akşam İclâli götürmek istiyorum, diye sözümü bitirirken ona sordum:

— Sen gidecek misin?..

— Niyetim öyle

— Şu halde orada buluşuruz... Erken gidersen bir loca tutuver olur mu?.

— Pek alâ.

Akşam olmuştu.. Yazıhaneden Fikretle birlikte çıktık. Ben biraz ilerde ondan ayrıldım.. Kundura mağazasından karım için ısmarladığım küçük rugan çizmeleri alarak eve döndüm..

. . . .

Kapıyı açan Aysele, hanım nerde? diye soracaktım. Yukardan gelen ince titrek keman sesi, sualimi dudaklarımdan içeri itti. Karım yine en çok sevdiğim bir Noktürnü çalıyordu...

Yarabbi ne ses... ne ses. Onu dinlerken rengârenk gölgelerle süslenmiş yanık, fakat coşkun bülbül seslerinin biribirine karıştığı hayal bahçelerinde gezmemek mümkün değil. Böyle anlarında ruhum heyecan iniltilerile hıçkırıyor. Lâkin ne hazin bir heyecan..

Her saniye bir başka iklimin havasında, her saniye bir başka rüyanın kovaladıkça erişemediğim tezatlı şekilleri arasında, kâh gözleri afyonla dumanlanmış bir Çinli gibi, koynunda elmas dereler çağlıyan zümrüt tarlalarda; kâh Venedik hayatının aşkıyle uyumuş bir şair gibi renk ve ses güzellikleri içinde dolaşıyorum...

Mozarın sevdalı ruhundan dökülen müzik çağlıyanı dindi. Karım merdivenleri koşarak iniyordu. Elimdeki paketi uzatırken o; Noel babanın getirdiği oyuncakları kucaklıyan küçükler gibi, şen ve şakraktı. Yerdeki halının üstüne oturdum, onun beyaz bir güvercin yavrusu kadar küçük ve taze ayaklarını sokmağa çalıştığı minimini çizmelerinden birini aldım. Kendi elimle ayağına giydirdikten sonra:

— Nasıl, ayağını sıkmıyorya...

— Hiç, hiç, deniz lâstiklerimden daha rahat.

— Seni yaramaz, bunu sevincinden söylüyorsun. İkide bir sağa sola eğilip ayaklarına bakıyor, büyük aynanın karşısında kovboy taklitleri yaparak beni güldürmeğe çalışıyordu... Yüzümü gözümü şapurtu ile öpmesinden dudaklarımı ısırmasından kurtulmak için:

— İclâl dedim, sinemaya gidelim mi? Güzel bir film var.

— İsmi ne?..

— İskandal. Bir aile faciası imiş.

— Kalabalık olacak. Geçen seferki gibi yer bulamıyacağız.

— Fikret önce gidip loca tutacak.

— Öyle ise iyi...

Yemekten sonra karım yeni av elbisesini giymişti. Onu, külot pantalonu, kısa rugan çizmelerile av kıyafetinde eski İngiliz asilzadelerine benzettim... Yalnız başında bir silindiri eksikti...

— Yarın böylece ata bineceksin, bir kaç gün sonra artık dedikoduyu dinle...

—Umurumda değil ki. O deniz kazasında az mı yaptılar. İntihar etmek istemiş ama tatlı canına kıyamamış diyorlardı. Hiç aldırmadım bile...

O, giden bir günü hatırlatırken içimde heyecanlarla boğulmuş bir ukdenin burkulduğunu hissettim:

— İclâl, sana çok yalvarırım, atı koşturma e mi?. Bilmem nedense yüreğimde anlaşılmaz bir korku var.

— Neden tekrar ediyorsun Sabri, ben seni kırar mıyım hiç...

— Fikrete söyledim, sana aklı başında bir nefer de gönderecek. Hadi, sen şimdi onları çıkar da tuvaletini yap, gidelim.

Köşe koltuğunda Ayselin getirdiği kahveyi içerken karım; yeşil çimenler üstünde bahar neş'esiyle sıçrayarak koşan kuzular gibi sekerek, raksederek yukarı çıktı. Biraz sonra karşımda onu güzelliğinin cinsî sırrına bürünmüş deminkinden bambaşka bir kadın olarak gördüm. Gözlerinin rengindeki küçük kadife şapkası; arkaya toplanmış kızıl saçlarının üstünde düşecek gibi duruyor, vücuduna tamamen yapışan incecik mantosu, şeklinin çıplaklığını gizliyemiyordu:

Ona - İçimden geleni zaptedemiyerek-:

— Sen bu güzellikleri nerede biriktirdin ki böyle azar azar çıkarıyorsun? dedim...

— Hadi kalk.. Yine alaya başlama! derken gülüyordu. Karımda bu gece cidden müstesna bir güzellik var. Yüzünde tebessüm hiç eksilmiyordu. Yuvarlak göğsünün altında incelen beli tatlı bir inhina ile tekrar kabarıyor ve dolgun kalçalarında canlı bir külot çiziyordu. Onu, gözlerimin alıcı sıcaklığında uzun uzun.. doya doya seyrettim. O, içi ile, dışı ile bütün herşeyile benimdi...

***

Sinemanın önü çoluk çocukla dolmuş, gelenler içeri girmek için güçlük çekiyorlardı... Kalabalığın arasında sıkışarak girdik. Fikret holde sigara içiyordu... Bizi görünce koştu geldi. Önümüzden yürüyerek bizi evvelden hazırladığı locaya götürdü.

— Arkası var —

ÇANTALI ADAM

Yazan: J. P. LOUGHNAN

Çeviren: NURULLAH ATAÇ

Bert Bransom, kapının açıldığını duyunca başını kaldırdı ve içeri gireni görünce haylı şaşırdı:

— Molli Millikin! dedi. İnanılacak şey değil!..

Bert Bransom inansın inanmasın, içeri giren Molli Millikin'di: etrafına sükûnla, dünyaya aldırış etmez gibi bakan bir genç kadın. İri kara gözlerini bir saniye karşısındakine dikti, sonra bir iki adım ilerledi ve ilk rasgeldiği sandalyeye oturdu. Bert Bransom, telâşlı, meraklı bir sesle:

— Burada ne işiniz var? dedi. Bana ettiğiniz muameleden sonra buraya ne yüzle geliyorsunuz?... Beni kapı dışarı edip o Montey Farkil keratası ile yaşamağa başladınız.. O herife söyleyin, benim gözüme gözükeyim demesin, yoksa ona dünyanın kaç köşe bucak olduğunu öğretirim.

Kadın gülmeğe başladı; çantasından tabakasını çıkardı, bunun içinden bir sigara alıp yaktı. Birkaç nefes çekip dumanını tavana doğru üfledikten sonra:

— Size bir haberim var, bakalım ne diyeceksiniz? dedi; ben buraya size, Monte ile bozuştuğumu ve bir daha onunla görüşmemeğe karar verdiğimi bildirmek için geldim.

— Bret Bransom, duyduğu şiddeti heyecanı gizliyemiyordu:

— Ne? dedi, onunla bozuştunuz mu? hayır, kabil değil; benimle alay ediyorsunuz, Molli.

— Hayır. Sizinle ne diye alay edeyim?... Onu başımdan bütün bütün deffettim.

Bert sevincinden zıplıyacak gibiydi:

— Sahi mi?... Sahi mi? dedi; bunu yaptınız mı?

— Şimdi beni iyi dinleyin, Bert. Farkil bana çok ağır hakaret etti; fakat kendisinden ayrılmak istediğimi henüz bilmiyor, ben kendisine daha bir şey söylemedim. Hattâ benim kendisile İngiltereden kaçmak istediğimi sanıyor; şimdi elinde büyük bir iş var, onu becerebilirse buradan gidecek, aklısıra beni de götürecek... Ona niçin mi birşey söylemedim? Gayet basit: sizi harekâtınızda serbest bırakmak için. Anlamıyor musunuz? Hakkınız da var, size işin aslını anlatmadım.

Molli bir iki dakika sustu, sonra Bert'e doğru eğildi ve hafifçe onun koluna basarak:

— Bert, dedi, ben İngiltere'den sizinle kaçmak istiyorum... Ama dikkat edin, bir şartla, size teklif edceğim işi yapabilmek şartile.

— Benden istediğiniz nedir, Molli?... Söyleyin. Bilirsiniz ki sizin hiçbir dediğinize hayır diyemem. Anlatın, dinliyorum. Mesele nedir?

— Ledi Ennistrand'ın zümrüdleri...

Bu söz Bert'e o kadar tesir etmişti ki gayrı ihtiyarî sesini hafifletti:

— Leddi Ennistrand'ın zümrütleri mi, Molli?... Siz çıldırdınız mı Molli? Siz o zümrütlerin ne ettiğini bilir misiniz?... Binlerce, yüz binlerce lira... Hem benim gibi bir adamın, lord Ennisirand'ın konağına girmesine imkân mı var?

Molli Millikin istihfafla dudaklarını kıvırdı:

— İmkân olmadığını biliyorum, azizim, dedi. Ben de size lord Ennistrand'ın konağına gireceksiniz demedim ya!... o konağa girip zümrütleri alacak adam var; sizden beklediğim sadece zümrütleri o adamın elinden almak...

Bert Bransom'un hayreti bir kat daha arttı:

— Zümrüdleri Park Lan'dan kim gidip alacak?

Molli Millikin, beyaz, inci gibi dişlerini meydana çıkaran bir kahkaha ile:

— Kim olacak? dedi, Montey Farkil..,

Bu sefer Bert'in ağzı büsbütün açık kalmışdı:

— Çok güzel bir fikir, dedi. Harikulâde... Öyle, öyle ama sonra ben ne yapacağım?

— Gelelim işin orasına... Önümüzdeki çarşamba akşamı lord Ennistrand'ın konağında fevkalâde bir balo; Londranın en kibar adamları oraya davetli. "Genteman„ Montey de bu sayede konağa sokulacak. Şık, zarif adamdır; frakı kendisine yakıştırmasını bilir. Bilirsiniz ki o kadar davetli arasına sokulmak zor bir iş değildir; öyle akşamlarda bir konağa girenlerin hepsini ev sahibi nereden tanısın?... Demek ki hiççir tehlike yok. Montey Farkil'in zümrütleri aşırması işten bile değil; hem emin olun ki aşıracaktır. Siz ne yapacaksınız, bilir misiniz? Onun konaktan çıktığını görünce...

Sonra Bert Bransomun kulağına eğilip ona, ne yapması lâzım geldiğini inceden inceye anlattı; Bert kadının zekâsına hayran olmuştu.

— Doğrusu fevkalâde! dedi. Ş... bahsettiğiniz çantayı bana birkaç ... için verin, üst tarafına karışmayın; ... kın nasıl beceririm.

— Elbette, bir işte sizin de ma... atınız var. Size ne vadettiğimi bili... sunuz.

— Siz bana öyle birşey vaa... tikten sanra bilirsiniz ki ben, düny... bile altüst ederim!... Ama, bu işte ... na bir de yardımcı lâzım. Bil Str... bulup onunla anlaşırım; ona aşır... ğımızın sadece birkaç parça gü... takımından ibaret olduğunu söyle... yardımı için fazla birşey de isten... İşi kolayca hallederiz, ertesi gün... ikimiz buradan uzaklaşır, gideriz!

*
* *

Çarşamba akşamı lord Ennistrand... konağının önü, davetlileri seyre g... miş kalabalık bir halk kütlesi ile d... idi. Bransom ile arkadaşı Bil Str... bunların arasında idi.

Bertin elinde, "M. F.„ mark... küçük bir deri çanta vardı.

Yirmi dakika kadar bekled... sonra Bert, arkadaşının dikkatini ç... mek için ona dirseği ile bir vu... Bir arabadan uzun boylu, küçük ... yıklı, gayet şık giyinmiş bir ad... inmişti; konağın beyaz mermer m... divenlerine doğru yürüyordu; ... da elinde "M. F.„ markalı bir ça... vardı.

Bert Bransom ile arkadaşı birb... mânalı mânalı bakıştılar; sonra ... balıktan ayrılıp biraz ötede dolaşm... başladılar. Biraz sonra Bil:

— Acaba saat kaçta çıkacak ... sin? diye sordu.

— Herhalde saat on ikiden ön... çıkmaz... Hele biz şu karşıdaki k... veye girelim, orada birşey içe... Sonra yine geliriz....

Saat on ikiden biraz evvel iki ... kadaş yine gelip konağın önünde d... laşmağa başladılar.

On dakika sonra arkalarından ... düdük sesi duydular: konağın uşakl... rından biri bir otomebil çağırıyor... Otomobil geldi; merdivenlerden, el... de çantası ile deminki şık adam in... ve gayet sükûnla kaldırımı geçip ar... baya bindi.

Bret Bransom hemen koşup baş... bir otomobil durdurdu ve arkada... ile binip şoföre:

— Viktorya garına, dedi.

Onlar gara vardıkları zaman takib... tikleri adam da otomobilinden inm... Terminus oteline giriyordu. Birk... dakika sonra çıktı; bu sefer elinde b... de valiz vardı; saatın altına gitti ve ç... tası ile valizini yanına koydu... B... Bransom memnun memnun eller... oğuşturarak:

— Tam zamanı! dedi. Şimdi burada Molli Millikin'i bekliyor; beklimeyedursun. Haydi sen gel, söylediğimi yapalım.

İkisi de Farkil'in bulunduğu yere kadar gittiler ve onun arkasında, bir aşağı, bir yukarı dolaşmağa başladılar. Onun yanından geçtikleri her sefer biraz daha yaklaşıyorlardı; nihayet, evvelce kararlaştırdıkları şeyi gayet tabiî bir surette yaptılar.

Sözde hararetli bir münakaşaya tutuşmuşlardı; Farkil'in yanına geldikleri zaman Bil Strayl, ayağını nereye bastığını farkedemiyecek kadar dalgınmış gibi, çantalara çarptı ve iki üç adım öteye boylu boyunca yuvarlandı. Bittabi Montey Farkil hemen arkasına döndü; ne oldu diye bakıyordu. Bert Bransom bundan istifade ederek, fevkalâde bir çeviklikle oradaki çantayı alıp onun yerine kendi elindekini koydu. Arkadaşı, Farkil'den özür dilerken Bert hemen koştu, bir otomobile atladı ve Bil Strayl da vakit kaybetmeden girebilsin diye kapıyı açık bıraktı.

* * *

Otomobil hareket ettikten sonra Bil Strayl çantayı göstererek:

— Aç bakalım, dedi, içinde ne var.

Fakat çantayı açmak Bert Bransomun hiç işine gelmiyordu; çünkü arkadaşı zümrütleri görünce öyle az buz para ile kani olmazdı:

— Bana yardım edersen sana yirmi lira veririm, demiştim. İşte sana yirmi lira, üst tarafına karışma. Bu işte pek fazla yorulduğunu idda edemezsin ya!.. Ne?... Ne dedin... Hayır, hayır, dostum, şimdi seninle münakaşa edecek değiliz; vadettiğim parayı aldın, sesini çıkarma... Hem benim kaybedecek vaktim yok, bir an evvel gidip Molli'yi bulmam lâzım. Hele bir bakalım, Farkil arkamıza düşmüş olmasın...

Dönüp otomobilin arka penceresinden baktı:

— Hayır, kimseler yok, dedi... Budala, işin aslını çakmadı bile... Viktorya istasyonundan da haylı uzaklaştık, artık korku kalmadı... Haydi, şoföre işaret et de dursun, inelim.

Biraz sonra indiler ve el sıkıştıktan sonra ayrıldılar.

Bert Bransom, Slon Skar'a doğru yürüdü, Molli Millikin ile orada buluşmak üzere sözleşmişlerdi. Kadın saat bire çeyrek kala geleceğini söylemişti, saat biri buldu, hâlâ gelmiyordu. Bert, piposunun ucunu sinirli sinirli çiğneyip duruyordu: bir taraftan yakayı ele vermek korkusu vardı, bir taraftan da Molli ile buluşmamak korkusu...

Biraz sonra yeraltı tramvay istasyonunun başında iki adam gördü; bunların halini hiç te beğenmedi, içindeki helecan büsbütün arttı. Kalbinde birşey ona, buralarda daha fazla durmanın tehlikeli olacağını söylüyordu; bunun için, yine dolaşır gibi gözükmekle beraber yavaş yavaş Cout Theatre'a yaklaştı, niyeti çekindiği o iki adamın yanından uzaklaşmak ve onların kendisine bakmadığı bir anda kaçıp hitmekti.

Bu korkular ve boşuna bekleme onu o derece sinirlendirmişti ki, artık en büyük arzusu, parmaklarını adeta yakan o çantadan bir an evvel kurtulabilmekti.

Bir kere bile dönüp arkasına bakmadan tiyatronun yanına kadar vardı; fakat o sırada arkasından birinin geldiğini hissetti. Deminki iki adamdan biri ona boğuk bir sesle:

— Merhaba, patron, dedi, nereye bakalım böyle?

Bert büsbütün ürkmüştü; ters ters:

— Ne istiyorsunuz? diye sordu.

Sanki zümrütler çantanın içinde hora tepmeğe başlamışlardı; Bert'in alnından da iri iri ter damlaları akıyordu. Öteki adam istihza ile:

— Ne mi istiyoruz? dedi. Ne istediğimizi sen de pek âlâ anladın, zavallı Farkil'ciğim şu Ledi Ennistrand'ın zümrütlerini istiyoruz. Artık anladın ya! Haydi düş önümüze...

Herifin sözü ağzında yarım kaldı; Bert yakayı ele verdiğini anlayınca ne olursa olsun diye olanca hızı ile onun çenesine bir yumruk aşketmişti, sonra tabanı kaldırıp koşmağa başladı.

O gün çevikliği pek üzerinde idi; az zamanda bir hayli ilerledi. Fakat talihi iyi gitmiyordu.. tam bir sokağı döneceği sırada karşısına bir polis çıktı; döndü, ondan kurtulayım derken deminki sivil polis memurları ile karşılaştı. Bu sefer de yine kendini yumruğunun kuvveti ile kurtarmağa kalkıştı amma muvaffak olamadı; onlar da tetik davranmışlardı, hemen yakalayıp bileklerine kelepçeyi geçirdiler.

Sivil polis memurlarının keyfi gelmişti, karakola varıncaya kadar Bert Bransom'u alaya aldılar. Bert Bransom kendisinin Montey Farkil olmadığını söylüyordu, buna kim inanır?

Sözüne inanılmaması da fena halde

— Arkası 27 inci sayfada —

Farkil bana çok ağır hakaret etti; fakat kendisinden ayrılmak istediğimi henüz bilmiyor, ben kendisine daha bir şey söylemedim.

KADIN MODA *gecelik ve lizöz*

1 — Lizöz : Krep dö şinden olan bu lizöz, belinden kordelâ ile büzülmüştür. Yatak için olduğundan açık renkleri tercih etmeli.

●

2 — Krep satenden gecelik: Dikişleri (point Turc) puantürk ile yapılmıştır. Önünde dantelden süs vardır.

●

3 — Bu gecelik hem krep satenden, hem de krep jorjetten yapılabilir. Dikişleri puantürk, üst kısmı danteldir.

●

4 — Bu lizöz ince jorjetten, yahut satenden güzel olur, danteller aplike (appliguée) edilmiştir.

●

5 — Krep döşinden lizöz Fiyongoları krep satenden aplike edilmiştir.

●

6 — Çok kuplu olan bu gecelik hem dikişle, hem de puantürkle dikilmiştir. Ensiz bir dantel hem eteğini hem yakasını süslemektedir.

1 — Krep döşinden olan bu blüz yakası ince plise ile çevrilmiştir.

●

5 — İpekli pikeden yapılan bu jile, omuzlardan dikilmiştir. Eski bir elbise üzerine konursa, çok işe yarar.

2 — Bu bluz, spor tayyör içine giymek için çok pratiktir. Cepleri kaldırılsa da olur.

3 — Spor blûz, yaka, kolağızları, cep üstlerine gayet ince makine ile yollar gidilmiştir.

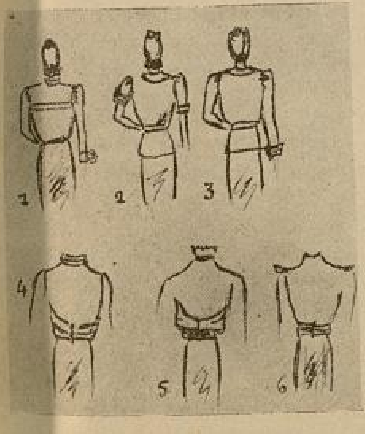

4 — Krep saten jile sade bir siyah, yahut düz renkte herhangi bir elbise üzerine tutturulabilinir.

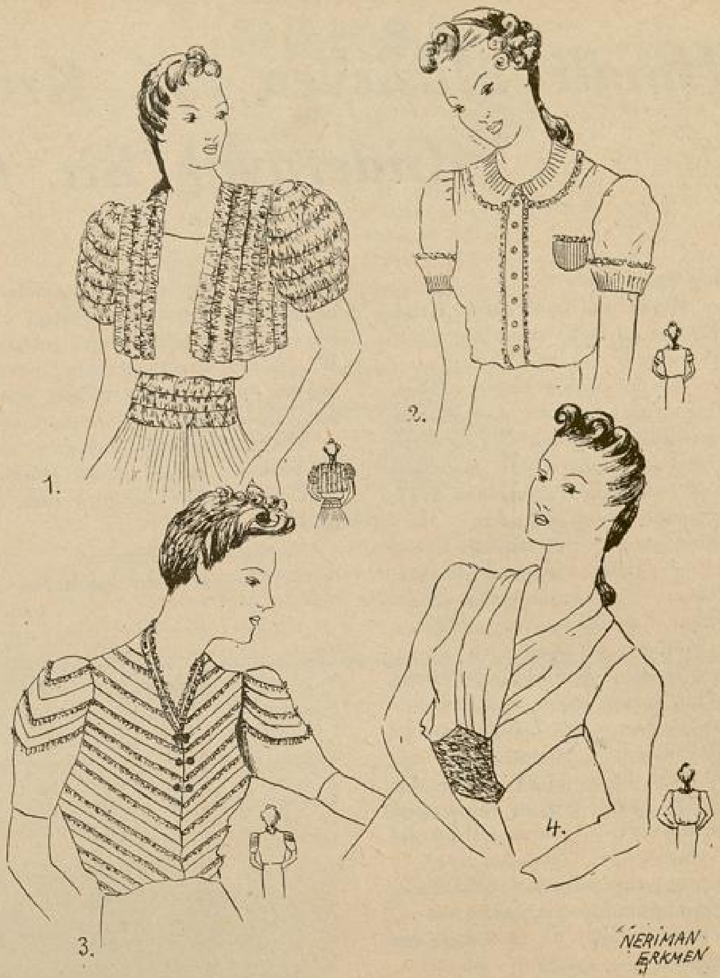

1 — Gece elbisesi üzerine giyilecek bolero: Taftadan yol yol büzgülerle yapılmıştır.

2 — Ketenden ve ipekliden yapılırsa bu blûz çok zarif olur. Tekmil elle dikilmiştir, etrafındaki ince valensiyen danteldir.

3 — Bu blûz da (lingerie) tabir ettikleri keten veyahut krep döşinden yapılınca çok güzel olur. Tekmil elde dikilip dantelleri (valencienne) de elde dikilmiştir.

4 — Aprés - midi için çok (habillèe) bir blûz: krep santen olup ön kısmı gayet ince büzgülerle süslenmiştir.

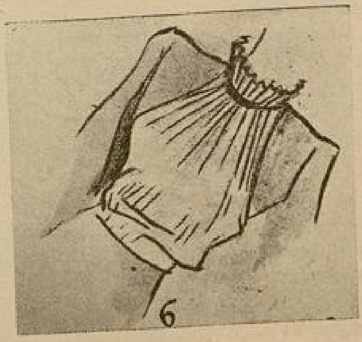

6 — İpekli elbise üzerine dikilen jile, jorjetten plise yapılıp konur.

Hindli Müsisyen Prf. Krishna Swamy ile Giderayak Bir Mülâkat

Yazan: Enver Naci GÖKŞ

Turing Palas oteli:

— Hindli müzisyen prof. Krishna Swamy'yı görmek istiyoruz.

— Buyurun!

diyorlar, otelin holine doğru yürüyoruz. Otel kâtibi sobanın yanında durup hasır koltuğa gömülmüş esmermi esmer bir adamı gösteriyor. Kendisile görüşmek istediğimizi öğrenince ayaklarını sobadan çekip doğruldu.

Sobanın etrafını müstemleke haline getirmiş; serilmiş, serpilmiş kendini kurutuyordu. Ayakkapları ve çorapları sobanın üstünde, paltosu, eldivenleri bir koltuğun arkasına serili ve sobaya çevrili idi. Diğer bir koltukta da fotoğraf makinesi, boyun atkısı ve bir de hesap puslası vardı. Galiba yağmur iliklerine işlemişti. İstanbulda bu kadar ıslanmağa bir türlü akıl erdiremedim. Acaba Mister Swamy Hindistandan İstanbula yürüyerek mi geldi? diyorum içimden.

Yine ayni samimiyetle (lâübalilikle demiyorum) hem kurundu, hem konuştu. Bununla beraber ilk işi özür dilemek oldu:

— Kusuruma bakmayın. Ben çok kalenderimdir, pek basit yaşarım. Babam büyük bir hariciye memuru olduğu halde ben böyle uşak gibi gezerim.

— Seyahatinizin hizmeti ve gayesini sorabilir miyim?

Yerli şivesile İngilizce cevap veriyor:

— Hindistan prens ve halkı namına Hind klâsik müziğini tanıtmak üzere bir dünya seyahatine çıkmış bulunuyorum. Hind müziğini birçok milletler hiç tanımıyor. Bizim musikimizin de icabında insanı güldürüp ağlatabileceğini, onun da bir tekniği ve ahengi olduğunu tanıtmağa çalışıyorum, çalışacağım. Bu vazifeyi başarabilirsem mesut öleceğim. Para kazanmak için yola çıkmış olmadığımı da ilâve etmek isterim.

— Bizim mevsim şarkılarımız karesteristiktir. Her mevsimin ayrı melodileri ve güfteleri vardır.

Bütün Hindistanı dolaştım, konserler verdim. Aslen cenubî Hindistanlıyım. (Dravinkur) da otururum. 31 yaşındayım.

— Nereleri dolaştınız?

— Hindistandan çıktıktan sonra

Hindli Musisyen Prf. Krishna Swamy

Afganistana uğradım. Oradan İrana, Iraka, Suriye ve Mısıra geçtim. İran ve Afganistan Şahlarına, Mısır Kralına takdim edildim. Bana nişanlar ve hatıralar verdiler.

Türkiyeye gelirgelmez Ankaraya gittim. Memleketinizde gördüğüm ikinci ve son şehir İstanbul oldu. Burada ikisi Halkevinde, biri de Kollejde olmak üzere üç konser verdim.

Yavaş yavaş hazırlanıyordu. Sobanın altından çektiği kilot çoraplarını, daha evvel ayağına geçirdiği çorabın üstüne çekmeğe başladı, hazırlığının manasını da izah etti:

— Bir saat sonra İstanbulu terkedeceğim de...

— Hareket nereye?

— Romanyaya, oradan da Avrupayı dolaşmağa çıkacağım; Polonya, Batavya, Finlandiya, İsveç, Norveç ve [...] Avrupanın birçok şehirlerini gezd[...] sonra Amerikaya geçeceğim. Ame[...]dan da Avusturalyaya hareket ed[...]ğim. Japonyadan vatanıma dönece[...]

— Türk müziğini nasıl bulu[...]nuz?.

— Türk klâsik müziği Hind kl[...] müziğine pek yakındır. Bence bir m[...]leket müziğini haricî müziklerin t[...]rinden korumağa çalışmalıdır. Eğer [...]ziğiniz ihya ederseniz orada he[...] bulacaksınız.

Ankara konservatuvarında din[...]ğim hakıkî bir Türk müziği beni [...]hazlandırdı, müziğinizin değerini [...]settirdi.

Biraz durduk. Ben, zihnimin bi[...]al imalini beklerken o, ilâve etti:

— Türk halkının güzel ve değ[...] müziğe karşı büyük bir merak ve [...]kası olduğunu gördüm.

— Ya Hind musikisi nasıldır, [...] müzik zevkini nasıl tatmin eder, [...] müziği içtimaileşmiş midir, yoksa [...]ferit zevk vasıtası mıdır?

— Bizim mevsim şarkılarımız [...]rasteristiktir. Her mevsimin ayrı [...]lodileri ve güfteleri vardır. Ekser[...] dinî toplantılarda, iş sonlarında, b[...]ramlarda... 40-50 kişilik korolar hal[...]de halk şarkıları söylenilir, çalınır.

Hindistandaki aletler ut, filüt, tra[...]pet nevindendir. Hindistanda ut cin[...]den 40, filütten 15, trampetten 50 [...] çeşit alet vardır. Antrparantez s[...]yeyim: Filütumu kendim yapmışım[...]

Hindistanda halk nasıl mı eğlen[...] dediniz. Tiyatro, sinema, müzik.. [...]hassa mıntıkaların kendine has kar[...]terini taşıyan tiyatrolar mühimdir. [...] bol eğlenceler dinî mahiyettedir. D[...] ve müzik Hindistanda daima atbaşı [...]rür. Kalelerde, mabetlerde halk ça[...] oynar. Her merasimde, her eğlence[...] müzik eksik olmaz.

Bu giderayak mülâkatın çeşidi[...] çoğaltmak için sual zikzaklarına ba[...]ladım:

— Hindistanda Türkiyeyi nasıl t[...]nırlar, alâka duyarlar mı?

— Gazetelerin sık sık bahsettiği ye[...]ni Türkiyeyi gazetelerden öğrenip t[...]nımış bulunuyoruz. Atatürkün dehâs[...] ve kudretli idaresini de yakından ta[...]mıştık. Ölümünde matem tuttuk. Çünkü O, Asyanın eşsiz şefiydi. Hindistan, ye[...]

ni Cumhur Reisi İsmet İnönünün de aynı yoldan yürüdüğünü öğrecmiştir ve iman etmiştir.

Beylik mülâkat suallerine başladım:

— En çok nelerden hoşlanırsınız?

— Müzik ve güzellik.

Gayri ihtiyarî yüzüne, gözlerine bakıyorum. Devam etti:

— Sevmediğim bazı şeyleri de söylersem, maddi zevklerimi de anlatmış olurum: hiç et yemem. İçki ve sigara icmem. Hayatım çok sade ve basit gecer.

— Evli misiniz?

— Çok şükür değilim. Şimdilik sanatımla evliyim. Ondan boşanmak ta istemiyorum.

— Antifeminist görünüyorsunuz!

— Modern bir kadın bence modern bir belâ demektir. Onların çoğu kibirlidir. Parayı erkekten fazla severler.

Hindunun çipil gözlerine, ufacık tefecik cüssesine bir daha baktıktan sonra içimden:

"Hakkın var hazret!„ dedim.

— Kadınların çalışmasına taraftar mısınız?

— Ev ihtiyacını giderecek kadar. Kadınlar erkeklerin huzur ve rahatını temin için yaratılmış mahlûklardır.

Klâsik şark düşüncesinde olduğunu anlayınca sözü Hint kadınlığına çevirdim:

— Hindistanda kız on dört, erkek on sekiz yaşından önce evlenemez. Kız tarafı erkeğe görücü gider ve kız erkeğe ağırlık verir (açıkgöz ve müşkülpesent bekârların kulakları çınlasın) mamafih bu yerli adet yavaş yavaş kuvvetini kaybetmektedir.

— Türkiyede en çok neleri beğendiniz.

— Türk halkının kibarlığını, nezaketini.

BAHAR

Her yolcuya gülümser yosma yosma çiçekler
Körpe dallardan yağar sarı bir toz yağmuru.
Bekler tomurcukların başucunda böcekler,
Bu bir hayat işidir, deme kimin umuru.

Kelebekler sızıyor içer içmez nektarı,
Arı dalar petalin birinden ötekine.
Dinle yüksek perdeden cıvıldaşan kuşları,
Kavuşacak anayurt yaz sonunda ekine.

Kurmuş bağa bahçeye ilkbahar otağını,
Köpüklü çağlayanlar hız vereli sesine.
Konca döllenmek için yırtıyor duvağını,
Asmaların su yürür şahlanan gövdesine.

İşlesin de yağmuru iliğine toprağın
Göreceksin ne yapar, ona Bahar demişler.
Bizler akşam ederken gölgesinde bir bağın
Gür dalları çökertsin iriyarı yemişler.

Hava serin, gökmavi, rüzgâr ılık mı ılık,
Bütün yaşıyanlar da yeni bir sulh belirmiş.
Gençleşiyor agaçlar olsa da kırk asırlık,
Sarmaş dolaş yoncalar sanırsın ki delirmiş!

EMİN RECEP

— Türk kadınlarını nasıl buldunuz?

— Kibar ve kültürlüdürler. Güzelliklerine diyecek yok. Bilhassa burunları çok mütenasip, hattâ erkeklerin bile.. Mısır kadınlarının gözlerini beğenmiştim, Türk kadınlarının bilhassa burunlarını..

Zevk meselesi! Ne denir?

— Hint kadınları güzel midir?

— Herhalde Türk kadınlarından güzel değil!..

Büyük bir dünya seyyahatına çıkan Hindu musikişinasın İngilizceden başka dil bilip bilmediğini öğrenmek istedim.

— Hindistanda 30 a yakın yerli lehçe vardır. Bunlardan bir çoğunu bilirim. Farsca, Fransızcayı oldukça bilirim.

80 Milyon Hintlinin kullandığı Urdu dilinde birçok Türkçe kelimeler vardır. Esasen tarihî münasebetler yüzünden Hint dillerine pek çok Türkçe kelime girmiştir.

Artık ayağa kalkmıştık. İstediğim fotoğrafı getirmek için yukarı çıkmak üzere hazırlandı. Sobanın üstünde gerinen ayakkaplarının keyfini bozmak istemedi. Çoraplarını sürüye sürüye, sessizce tıpış tıpış odasına çıktı, pek sonra geri döndü. Bana adres verdi. İstediğimi sormamı ve bildirmemi söyledi.

— İki sene sonra memleketime döneceksem de, size verdiğim adrese ne zaman birşey yazarsanız, nerede olursam olayım bana derhal gönderirler, ben de o adres vasıtasile Hindistana dönmeden dileğinizi yerine getiririm.

(Profesörün adresi bende mahfuzdur. Meraklı okuyucularım Yarım Ay vasıtasile istiyebilirler!!.)

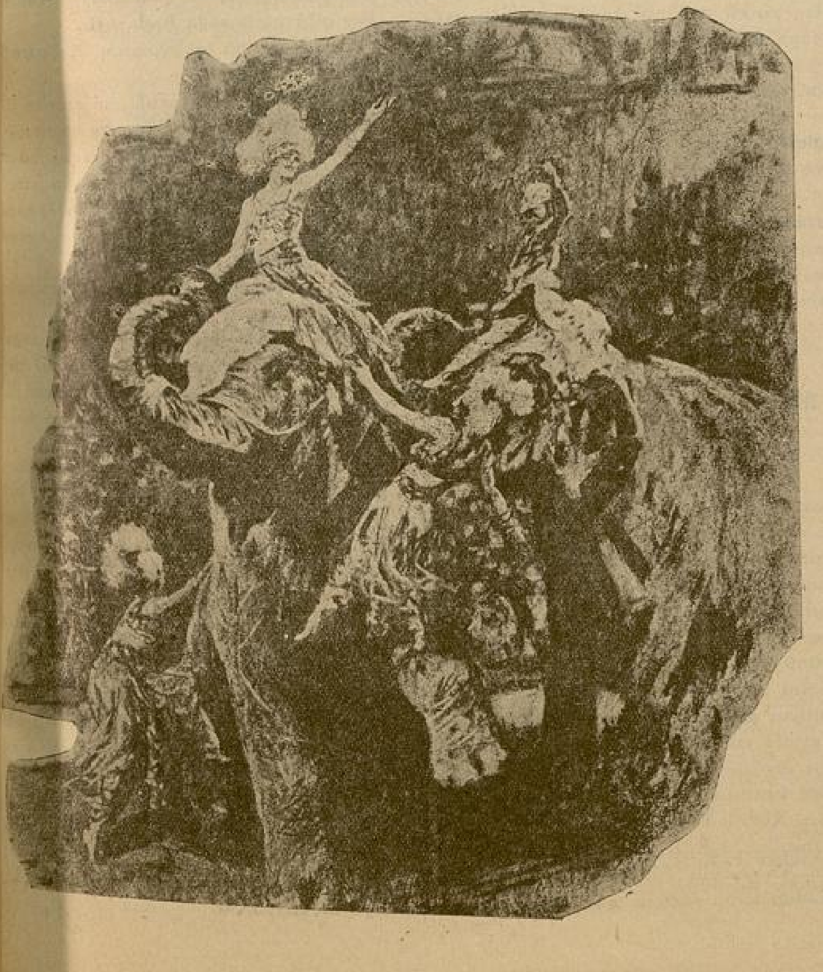

№: 16

Mehpare.. o dünya bizim aşk dünyamız olacak..

— Ne güzel söylüyorsun Süleyman...

— Sevdiğin zaman herşeyi küçük gör.. bütün insanlar, bütün bir cemiyet sana ufak görünsün.. şuurunun üstüne çık, gönlün herşeyin hâkimi olsun. Yemin eder misin Mehpare, yalnız beni düşüneceksin, yalnız beni seveceksin...

— Yemin ederim ki Süleyman..

— Sana inanıyorum.. şimdi bir meleksin, o kadar güzelsin ki... gözlerinin içinde... işte bak.. ben kendimi görüyorum..

— Ben de...

— Orada sadece ben varım.. oradan gönlüne sadece ben girebiliyorum..

— Süleyman... sevgilim...

Yüzümde onun sıcak nefesleri dolaşıyor.. şakaklarımda duran parmakları başımda, omuzlarımda geziniyor. O ve ben, sadece bakışıyoruz.. yarı açık ağzından, sıcak ve sık bir nefes fışkırıyor. Omuzlarını tuttuğum zaman vücudunu kollarım arasına bırakarak başını dikiyor, dudaklarımız bir anda birleşiyor ve onun tatlı mırıltıları kulaklarımı dolduruyor...

●

— Bu dünya, bizim dünyamız, ne güzel bir dünyadır Mehpare... İşte, yaşamak budur.. artık sen ve ben ikimiz, bütün sevişmeyen insanlardan kuvvetliyiz.. fakat niçin ağlıyorsun Mehpare?. Fakat niçin ağlıyorsun?.

— Hayır.. hayır.. ağlamak istedim, ağlıyorum. Belki saadetimden ağlıyorum... Fakat işte, sustum.. bana düşman olmadın değil mi?. Beni çirkin bulmuyorsun değil mi? Beni öp Süleyman.. beni sevmeni istiyorum.. ah, senin sevgine doyamıyorum Süleyman....

Mehpare yattığı yerden bir çocuk gibi bana doğru uzanarak vücudunu vücuduma sokuyor, başını boynuma yaklaştırıyor ve şakaklarımı, çenemi, boynumu küçük öpücüklerle öpüyordu:

— Hayır hiçbir şeyden korkmıyorum. Hayır, hiç birşey beni yıldırmıyor. Fakat senden ayrı kaldığım gün, sensiz yaşadığım saatler beni kıvrandırıyor. Süleyman... şimdi gideceğiz. Senden ayrılacağım. Ah, o zaman bütün dünya gözlerimden silinecek, yalnız seni düşüneceğim Süleyman.. halbuki, seninle bir arada olmağı, bir çatı altında yaşamayı ne kadar isterdim.

— Bekle Mehpare.. herşey istediğin gibi olacak.. Bizim bir dünyamız var ki, sen yahut ben o dünyadan çekildiğim gün, ikimiz de badbaht oluruz. Sâkin ve makul ol.. işte bizim dünyamızın kapısı bu oda... Önümüzde ne çok günler yar ki, seninle burada, böyle, yanyana, başbaşa yaşayacağız.

— Fakat ben her gün seni görmek istiyorum Süleyman...

— Ben de.. artık İstanbula geçeceğim Mehpare.. Burada yatıp kalkaçağım ve hergün sen bana gelebileceksin...

— Ah Süleyman.. bana o kadar çok saadet veriyorsun ki, sevinçten öleceğimi sanıyorum. Beni öp Süleyman ,beni kolların arasında sık.. ah, seni delice seviyorum Süleyman..

— 8 —

Mehlika'dan doktor Süleyman'a ikinci mektup

«Sen korkunç bir adamsın Süleyman.. Şimdi senden yalnız nefret etmekle kalmıyorum, dehşet de duyuyorum. Sen şeytan kadar kudretli ve onun kadar tahripkârsın. ne yaptığını biliyor musun Süleyman? Zavallı Mehpareyi avucun içinde nasıl ezdiğini düşünüyor musun? Onun taze, güzel gençliğini nasıl ayaklar altında çiğnediğini biliyor musun? Ah, sen bütün hüviyetinle yıkıcı bir erkeksin, bir melek, bir dişi şeytan, bir acuze de olsa, bütün kadınları mahvetmeğe memur gibi sin. Kalbimde hasıl ettiğin harabeler yanında, Mehparenin, günahı da yer aldı. Ah zavallı Mehpare, seni anlıyamadığı için, suçuna, günahına rağmen ne kadar bahtiyar. Kudretinin e yük hazinesi olan genç kızlığını avuçlarına terkettiği için bile bah Evet, bu bir bedbahtlık, korkunç b fakat o, seni o kadar çok seviyor k

Dün gece son vapurla geldi. B ve annem akşamdan bir yere d olmasalardı, Mehpare çok korka İçeriye girdiği zaman çarşafı yağm sırsıklamı. Etrafına şaşkın şaşkı karak :

— Annem... yattı mı? diye fı

Titreyen ellerile başından pele çıkardı, şemsiyesi ile beraber hiz ye verdi. Yüzünde büyük ve garip solgunluk vardı. kirpikleri sanki çok siyahlaşmış ve gözbebekleri bar gibi parlamağa başlamıştı.

— Nereden geliyorsun Me dedim.

Birdenbire bir çocuk gibi ne Koluma girerek merdivenlere doğ rükledi. Odasına girdiğimiz zama numa sarıldı. Kuru, kupkuru ve retten yanan dudaklarını yüzümde larımda, gözlerimde dolaştırıyor, kısık bir sesle:

— Ablacığım, ablacığım! diye rıldanıyordu.

Bir aralık birdenbire hıçkır başladı. Bir kanapeye çöktüğümüz man başını dizlerime bıraktı, avuçl yüzünü kapadı, deli gibi ağlamağa ladı.

O kadar çok ağlıyordu ki, birden kafama bir şüphe girdi. Bir anda hissikablelvuku ile dikildim. Hiç bi soramıyordum. Düşündüğüm gibi ce vermesinden korkuyordum. Nihayet şını ellerim içine alarak dedim ki:

— Mehpare, kendine gel, doğ Bana bak kardeşim.. Çocuk değil Yeter artık.. Bana anlat, nereden yorsun?..

Mehpare yavaş yavaş doğrul gözyaşları ile ıslanmış kirpiklerini pıştırdı ve yüzüme baktı.

— Kiminle beraberdin?..

Mehpare yeniden boğuldu ve b göğsüme düştü. Kısık ve kesik bir se

— Ah, ah ablacığım!. Ablacığım diye hıçkırıyordu.

— Söyle Mehpare, onunla beraber-miydin?.

— Ah, evet evet!.. ah... artık...

— . . . .

— Artık ben... bir.. kadınım abla!...

dedi.

Ateş üstüne oturmuş gibi bir anda, Mehpareyi göğsünden iterek ayağa fırladım:

— Mehpare, delirdin mi, ne söyliyorsun?.

— Fakat... abla.. ah, ben yine bahtiyarım!.. Sevinçten, sevgimden ağlıyorum... beni öldürse bile bahtiyar olacağım!.

— Mehpare, Mehpare... doğru mu söylüyorsun..

— Evet.. artık ben genç kız değilim abla... ben de... senin gibi kadınım..

Allahım, niçin bir anda ölmedim, nasıl bir anda çıldırmadım. Pencerenin yanıbaşına kadar sürüklendiğim halde, orada bir kanapeye çöktüm.. şuurum bir anda müthiş bir sür'atle sukuta başladı. Seni, kendimi ve Mehpareyi bir arada, biribirine bağlanmış ve gözalıcı bir hızla uçurumlara doğru uçar görüyorum. Ah, Allahım, ağlamak, bağırmak, haykırmak... Fakat ne işe yarar... Şimdi Mehpare benimle beraber, ayni günahkâr kadınlar arasına katıldı. Fakat ona niçin acımalıyım?. O, bir melek değil.. o bir melek değil.. ona acımıyorum.

Gözlerimde yaşlarla ayağa fırladığım zaman, Mehpare karyolasının üzerinde yüzükoyun kapanmış, mırıldanıyordu. Ne süylediğini anlayamıyordum. Hırsla omuzunu tutunca birdenbire dönüp yüzüme baktı. Gözleri ağlamaktan kızarmıştı. Yüzüne kadınlığın güzel, çekici çizgileri, ve manalı solukluğu çökmüştü. Gözlerimdeki kızgınlığı görünce ağır ağır doğruldu ve:

— Abla! dedi,

— Cevap ver, dedim, onunla beraber miydin?..

— Evet., fakat....

— Seni nasıl kandırdı?

— Ah, onu bilmiyorsun abla.. O ne isterse o olur.. Ona karşı gelinemez, hayır, ah... Bilmiyorsun sen onu... Ah, sen de benim gibi onu sevmiş olsaydın...

Bir anda gözlerim karardı ve elim Mehparenin yüzünde şakladı:

— Kaltak! diye bağırdım.

Aman Allahım, Mehpare nasıl dehşetle gözlerini açtı, nasıl, dehşetle yüzüme baktı. Şimdi o, benim melek yüzlü kızkardeşim değil, sevdiğim erkeğin kolları arasında benim kadar, benim gibi zevk duyan kadındı. Ah, onu öldürmek isteyordum. Mehpare hayretden açılmış gözlerini yüzümden ayırmadan kısık bir sesle, yalvarır gibi:

— Abla! diye inledi.

— Sana acıyorum! diye bağırdım, sen âdi bir kadınsın. Sen bir fahişesin. Söyle, nerede idiniz, söyle Süleyman seni nereye götürdü, söyle kaç saat başbaşa kaldınız. söyle... Söyle diyorum..

Mehpare yeniden:

— Abla! diye inledi.

— Niçin söylemiyorsun? Haydi, ne duruyorsun, söylesene... Seni aldattı değil mi?. Ah, hayır.. Aldatan o değil, senin kalbindir, senin sinirlerindir, senin hayranlığındır.Onu seviyor musun?. Söyle, ona bağlı mısın? Ah abdal, abdal.. O seni de kaldırıp atacak, başka kadınları nasıl çiğneyip geçtiyse, seni de öyle fırlatacak. Başka kadınlar gibi sen de onun arkasından ağlayacaksın abdal, ona inanıyor musun?. O senden çok kuvvetli.. Ah, o senden de bıkacak, seni de sevmiyecek, sen de.....

Mehpare ağır ağır ayağa kalkarak:

— Fakat abla, neler söylüyorsun, abla!. dedi.

Sana okadar çok hıncım var ki, Süleyman, seni öldürmek bile elimden gelir.. Mehparenin omuzlarını kavrayıp vücudunu sarstığım zaman, bu hıncın bütün yükünü kalbimde taşıyordum:

— O hayvana nasıl kapıldın, ah nasıl kapıldın? o bir canavar, bir kurt... Dişlerini senin, benim, ötekinin, berikinin, bütün kadınların etlerine geçirmek isteyen bir kurt, bir hayvan.... Ah, o hayvanı, o canavarı..

Mehpare sesinin bütün tokluğu ile:

— Abla, abla, neler söylüyorsun, ne oluyorsun abla! diye inledi. Vücudum bir anda, bütün damarlarile gevşedi, kendimi tutamadım ve Mehparenin karyolasına düştüm. Ağlamak istiyordum, gözlerim bir türlü yaşarmıyordu. Bakışlarımı bir noktaya dikerek, omuzlarım düşük, halsiz ve bitkin susuyordum. Mehpare bir müddet hayretle bana baktıktan sonra yanıma yaklaştı, bir kolu ile omuzlarımı sararak, boş kalan elini saçlarımda gezdirmiye başladı:

— İnan bana abla, o fena bir insan değil, o melek kadar iyi bir erkek... O beni, böyle perişan ve günahkâr bırakmıyacak. Niçin onun için bu kadar fena düşünüyorsun. Onu benim kadar tanıyor musun?. Ah, o bir melek abla, o iyi bir erkek....

. . . .

İşte bütün gece uyumadan oturdum Süleyman.. Sana bu satırları yazarken ağlıyorum. Zavallı Mehpare.. Yüzünde yeni hüviyetinin, kadınlık hüviyetinin bütün çizgileri ile uyuyor. Bir saat evvel odasına girdiğim zaman, yastığa yayılan başı, beni sessizce ağlattı. Gözlerinin altındaki gölgelerin ve yarı açık dudaklarının aldığı garip ve güzel mana ile artık Mehpare bir genç kız değildi. Rüyalarında meleklerin uçuştuğunu gören bir genç kız değil.. Yüzünün her çizgisinde senin için düşündüğü şeylerin, senin aşkının tatlı, gülümsiyen çizgileri var. Sanki Allahı da vücudunda taşıyor: çünki okadar mesut ve bahtiyar uyuyor.

İkimiz de seni seviyoruz Süleyman... Fakat aramızdaki fark benim bedbaht, onun bahtiyar oluşudur. Belki ben seni fazla seviyorum, belki o... Fakat ikimizde sana aynı derecede bağlıyız. İkimiz de senin kolların arasında çırpındık. İkimizde senin dayanılmaz sevgine bağlandık. Şimdi ikimiz de yalnız kalplerimizle değil, bütün kadınlığımızla sana bağlıyız. Ah, ne ben, ne de Mehpare bir ahlâk sukutuna uğramış değiliz. İkimiz de Allahın yarattığı bir mahlûka düşkünüz. Bu işte ne benim, ne de Mehparenin günahı yar. Sendeki kuvvet ve cazibenin yaratıcısı olan Allah, bizdeki hislerin ayaklanmalarını niçin hazırladı? Bir şehir, bir tesadüf yüzünden yıkılmaz, ortada bir sebep vardır. Bir ateş, durup dururken yanmaz, onun da bir sebebi mevcuttur.

O halde Mehpare ve ben, senin avucuna niçin düştük? Sebep ne?. Bu, sende her gözün göremediği bir kudretin mevcudiyetidir. Bütün ihtiraslarımız şimdi her hareketimizin analığını yapıyor. Gökyüzüne bakarken, yemek yerken ve uyurken seni düşünüyorum. Bazan senin kolların arasında çırpındığımı tahayyül ediyorum. Ah, o zaman, gözlerimi açtığım zaman, hulyalarım mukavva kutulardan yapılmış saraylar gibi, bir anda yıkılıyor. Sonra herşeyi büyük bir hırsla parçelamak istiyorum..

..... Fakat bunları sana niçin anlatıyorum? Artık beni sevmiyorsun, artık ben senin gözünden ve gönlünden uzaklaşmış bir zavallıyım. Korkuyorum, ölmekten korkuyorum. Çünki halâ içimde bir ümit var.. Bir gün beni yine seveceğini vehmediyorum. Bu ümidim olmasa, ölmek benim içik okadar kolaylaşır ki...

— 9 —

— Ben geldim sevgilim!..

Mehpare kapıyı hızla açarak içeri girdi ve böyle bağırdı. Sonra koşarak kollarım arasına atıldı. Elinde tuttuğu çantası ve kapının anahtarı yere düştü. Kollarını boynuma dolayarak dudaklarını ve yüzünü dudaklarıma bıraktı. Bir çocuk gibi, bir genç kız gibi, bir kadın gibi, üç muhtelif mana taşıyan öpücüklerle öpmeğe başladı. O kadar heycanlı idi ki, göğsümde tazyikını arttıran güzel göğsünden kalbinin çarpıntısını duyuyordum:

— Arkası var —

EDİRNE MUHTELİ

Lisesinde Bir Saat

Yazan : Niyazi ACUN

Edirne Muhtelit Lisesi

Ilık bir ilkbahar havası.. Edirne muhtelit lisesinin bahçesindeyim, güneşin ısıttığı hava içerisinde semaya yükselen binlerce talebe sesi.. Buraya bir mektep memleketi demek daha doğru olacak. Lisenin sağında Erkek Muallim mektebi, solunda Kız Muallim mektebi. Her üç mektebin talebeleri şimdi bahçelerinde koşuşuyorlar, oynuyorlardı...

Baharın çiçekleri ne kadar güzel ise, bu yavrular da o kadar zeki ve kıymetli... Onları seyretmemek elden gelmiyor.

Küçükler mütemadiyen koşuyorlar, Kız, Erkek talebe voleybol oynuyorlar, bahçede hareketsiz bir çocuk göremedim.

***

Büyük bir oda : Direktör odası.

Beni odaya bırakan hademe:

— Direktör muallimlerin odasına gitti; şimdi gelecek, diye biraz bekleyeceğimi söyledi.

Maroken koltukta hem istirahatımı temin ediyorum ve hem de Ankara radyosunun öğle neşriyatını dinliyorum.

Birkaç plâk neşriyatını dinledikten sonra maarifin kıymetli uzuvlarından olan direktör Cemal Gökce ile tanışıyoruz.

Direktörün ikram ettiği çikolatalara, sigaralara ve kahveye mukabil ben de mektep hakkında izahat istiyorum.

O, bu sualimi memnuniyetle karşılayarak anlatmağa başlıyor:

— Edirne lisesi 1891 de idadî olarak açılmış ve sonra sultanî haline getirilmiştir. Ve inkılâptan sonra lise olmuştur.

— Lise ne vakit muhtelit oldu?

— Orta tahsilini yapan Edirne kızları lise tahsillerini İstanbulda ikmal ediyorlardı. Lise tahsilini ancak zengin aile çocukları yapabiliyordu. Yıldan yıla artan orta mektep mezunu genç kızlarımızın Edirne içinde lise tahsillerini ikmal edebilmeleri için ayrıca bir kız lisesi açmak imkânsızdı, maarif bu maddî darlığı karşısında lise kısmını 1935 ve 1936 ders yılında muhtelit yaptı.

— Geçen yıl ne kadar mezun verdiniz?

— Edebiyattan 9 bayan 42 erkek, fenden 3 bayan 18 erkrk mezun verdik, bu yıl da son sınıfta edebiyat kısmında 15 bayan talebemiz vardır.

— Mektebinizin bütün mevcudu ne kadardır?

— 680 mevcudun içinde 79 u kız talebedir.

— Bu mevcudun içinde leylî ve neharî dahil midir?

— Evet, leylî kısmımızda 225 talebe vardır.

— Leylî kısma en ziyade hangi mıntakalardan talebe geliyor?

— Bizim liseye en ziyade leyli t lebe Karadeniz mıntakasındn geli Bulgaristandan ve Yunanistandan ge Türk çocukları da vardır. Şunu söy mek isterim ki, Edirne çok ucuz me leketlerimizden olduğu için, lise leylî kısmının ücreti 150 liradır.

Biz konuşurken içeriye mekteb müdür muavini Fahri Dilgen gel

Mektebin büyük zili talebeyi sınıf rına davet ediyordu. Aradan birk dakika sonra demin ortalığı kaplay çığlıkları zilin sesi susturmuştu. Şim bu sessizlik içinde insan kendini yaln lık içinde his ediyor.

***

Direktör muavini Fahri Dilgen, de olduğundan yanımızdan ayrıldı.

Direktör Cemal Gökçe ile şimdi l se binasını geziyoruz.

Mektebin üst katı tamamen ya hane.. Yatakhaneler temiz, fakat dardır. Bu vaziyet karşısında mek leylî talebesinin artmasının imkânı tur. Bu eski ve emektar lise binası lisenin ihtiyacını karşılamadığını g düm. Mektepte büyük bir talebe iz hamı vardır. Bu hal idarenin kabah değil, göğsümüzü iftiharla kabarta bir hadisenin neticesidir: Cumhuriye neslisin okumaya verdiği ehemmiye cehaletten uzaklaşmamız sür'atle il

Edirne Lisesi Mezunları Veda Çayında Trakya Umumî Müfettişi General Kâzım Dirik'le

liyor. Buna rağmen lise binası hep aynı!..

Mektep binasını genişletmek için bahçenin bir yanına fizik ve kimya lâboratuvarı yaptırılmış. Lâkin, ne yazık ki bu bina iyi yapılmamış. Tavanları çatlamış, bir tehlike varit olduğundan lâboratuvarlar buraya nakledilmemiştir.

Mektebin en istifadebahş olan kısmı: kapalı jimnastik salonu ile geniş bahçesidir.

* * *

Kütüphaneye uğradık. Kütüphaneyi çok zengin buldum. Ve direktör bay Cemal Gökçeye kütüphanelerinde ne kadar kitap olduğunu sordum. Şu cevabı verdiler:

— 4270 kitap var.

* * *

Edirne Lisesinde Okuyan Hataylılar

Edirne Lisesi ile Galatasaraylılar arasında Edirnede yapılan Voleybol maçında

Muhtelit lisede birçok faideli teşekküller var..

İzci teşkilâtı, spor teşkilâtı, temsil kısmı, neşriyat kolu, tayyare, hilâliahmer, kooperatif teşekkülleri ve yardım koluyle bir de sıhhat koruma kolu hali faaliyettedir.

Bu teşekküllere ait gördüğüm istatistikler, intizam ve faaliyetlerinin çok iyi gittiğini gösteriyor.

Lisede gördüğüm intizam, temizlik, disiplin ve bilhassa yıldan yıla artan talebe miktarı, Türk maarifinin terakkisini ispat eden yegâne âmillerdir.

Bana mektebi gezdirmek lütfunda bulunan lise direktörü bay Cemal Gökçeye teşekkür ederek, bu kıymetli müesseseden ayrıldım.

MENSUR ŞİİRLER :

Bahara Serenad

Yazan : E. N.

Bahar; renk, ışık, koku ve hayat senfonisi bahar başlıyor...

Tabiat mahmurluğundan silkiniyor.. His ve sevgi mevsimi başlıyor...

Rüzgârın ılık nefesi kuş cıvıltılarını kırlarda aheste aheste, nazlı nazlı gezdiriyor.

Bahar kısa ömrünü hiç düşünmeden, kendini süslüyor, süslüyor: Bir gelin uysallığı ve sevimliliğinden de cana yakın, ruha işleyen bir duruşu ve duyuruşu var.

Denizle kıyıların, rüzgârlarla enginlerin, çiçeklerle kuşların, güzellikle iyiliğin insanlarla insanların ezelî aşkı, sevişmesi, tatlı tatlı söyleşmesi başlıyor; Bahar geldi bahar!..

Kelebekler uçan çiçeklere benziyor, her yer hulya ve rüya dolu..

Baharın gecesi gündüzünden, gündüzü gecsinden cazip, kıvrak..

Filizler dallarda birer ümit damlası gibi duruyor...

Sevimli bir yüzün içi gibi gülen çiçekleri güneş, nurlarile besliyor

Papatyalar bir ilk sevgi temizliği, içliliği ve sıcaklığıyle hafif hafif titreşiyorlar.

Bütün tabiat bir bâkire masumluğu ve itimadı içinde mest!..

Hesüz tam açılmamış, erişilmemiş bahar güzelliğinin sır dolu cazibesi insanları aguşuna çekiyor. Kucağı herkese açık, öyle cömert ki... Onunla baş başa kalmasını, anlaşmasını bilenlere neler neler fısıldamaz!..

Derin bir sevginin hasretini çekenler de kendilerini bahar sevgisiyle avutmağa çalışıyorlar, Bütün hazları, bütün emelleri bir tek varlıkta, bir çift gözde, gülen bir yüzde görmek ümidini hayalinde bir hakikat gibi yaşatıp yazlığın acısından kurtulmak isteyenler baharla dertleşiyor, ondan çare ve teselli bekliyorlar...

İşte iki genç kız baş başa vermişler, bir papatyanın teviçlerini birer birer yoluyorlar. Dudakları heyecan ve endişe ile kıpırdıyarak bir şeyler söylüyor. Koparılan her töviç yere düşerken bu genç dudaklardan dökülen mırıltıları kulaklarımla duyar gibi oluyorum:

— Seviyor!

— Sevmiyor!

— Seviyor..........

Nasıl yüksek ve temiz bir sevgi insanı bütün ruh karanlıklarından, bulanıklıklarından uzaklaştırırsa, asilleştirirse bahar da ruhları öyle tasfiye ediyor. Güzellikle iyiliğin ne kadar yakın olduklarını bahar karşısında duymamak, takdir etmemek ne mümkün!..

Yer, gök, deniz, renk, ışık vekokunun güzellik senfonisi bahar başladı.

Gençleri çocuklaştıran, ihtiyarları gençleştiren sevgili bahar!

TRABLUS KADISININ ÖLÜMÜ

Yazan: Muzaffer ULAŞ

Saray, hercü merç içindeydi... Dar, eğri büğrü loş koridorlarda ince yapılı upuzun haremağalarının siyah hayalleri birer gölge sessizliğile dolaşıyor, köşelerde Haseki Sultan dairelerinin kapı aralarında fısıldaşan genç ve seçme cariyeler minimini mendillerile gözlerini kurularken yakın bir tehlikenin heyacanile iliklerine kadar ürperiyorlar, titreşiyorlar, kulakları kirişte nöbetlerini savmağa uğraşıyorlardı.

Sarayın dış avlusunda, darüsseade elşerife kapısı önünde bambaşka bir faaliyet vardı.

Bostancılar, pürsilâh bekleştikleri kulelerde dışardan yapılacak hücumları karşılamak için oklarını hazırlıyorlar, yaylarını geriyorlar, uzaktan uzağa uğultu halinde yayılan bir gürültüye kulak kabartıyorlardı....

İstanbul, bir haftadır görülmemiş bir heyecanla sarsılıyordu.

Genç ve bahadır Osmanlı Sultanı İkinci Osman; Hunin dönüş mağlûbiyetinin sebebini hünkârın (Hoyratlığına) atfeden (âsî) Yeniçerilerin türlü kepazeliklerle geliştirdikleri ayaklanmalarına karşı koyamamış; Tuna boyunda Leh ve Macar saldırışlarından ürken ortalar, korkaklık ve itaatsızlık yüzünden kaybettikleri muharebenin hesabını ergeç kendilerinden soracak padişahı halle kalkışmışlardı.

Bayezit camisinde "Ülema„ içtima etmiş, Sultan Ahmette bulunan Şehislâm yeni padişah Deli Mustafayı orada tahta iclâs etmiş, biat orada yapılmış, genç Osmanı, kendi veziri Davut paşanın elinde boğdurulduğu Yedikule zındanına götürme kararı ve fetvası orada verilmişti.

Saray, deli devletlünün bu ikinci saltanatına cevaz vermek istememiş; Enderun halkı Valide sultanın etrafında halkalanmışlar, henüz dokuz yaşında bir süt kuzusu sayılacak velinimet Muradı tahta çıkarması için ısrar ediyorlardı.

Şehrin kapıları tam bir haftadır kapalı bulunuyordu. Çarşılarda açık bir dükkân görülmüyor, mahalle aralarında kuş uçmaz, kervan geçmez bir ıssızlık göze çarpıyordu.

Valide Sultanın ısrarı, Deli Mustafanın çılgınlıklarından ağzı yanmış devlet ricalile halkın sürekli yalvarışları karşısında sarsılmış, o da, büyük bir kargaşalığa, geniş kan dökülme tehlikelerine rağmen küçük şehzadenin tahta çıkarılmasına razı olmuştu.

Genç Osman, yarı çıplak bir kılıkla öküz arabasına bindirilip etrafını saran Davut paşa ile yâranının türlü müstehcen hareketleri arasında Yedikuleye götürülürken Darüsseade ağasının nezareti altında kapı önünde kurulan taht; yeni devletlü şehzade Muradı, dördüncü Murad ismile padişah tanımağa koşan devlet erkânı tarafından sarılıyordu.

İçin için kaynıyan özlü bir fitnenin aksi tesadüf haberi Osmanlı tahtında akıllar durduran bir değişiklik meydana getiriyor, Tuna boyunda uyuklıyan Nemse ve Macar akıncıları, isyan devam ettiği müddetçe palanga ve hisarları basıyorlar, dumanlı havada ağıla giren kurtlar gibi bu eşsiz fırsattan istifade ediyorlar, eski yerlerini istirdat için yarışıyorlardı.

Dördüncü Murat, siyah cübbesi, mor atlasa kaplı samur kürkü, kırmızı çedik pabuçlarile dokuz yaşında bir çocukken kan ve ateş naralarile kıpkırmızı kesilen bir günde, Topkapı Sarayının darüsseade kapısına kurulan mükellef tahta, etajerin üstüne konulan bir biblo gibi oturtulurken ilk intibaını bu, bol kanlı ihtilâl sahnesi teşkil ediyordu.

***

Bağdada doğru yola çıkan Osmanlı ordusu, başındaki kanlı tacıdarın her menzilde uçurduğu kellelerden ehramlar dize dize bir ecel kervanı korkunçluğuyle ortaya varmıştı.

Bağdada doğru yola çıkan Osmanlı ordusu.

Tütün yasağı, içki ve afyona ka[rşı] hünkârın koyduğu tek müeyyide öl[üm] cezasıydı. Siyaset adı verilen bu cez[a]nın tatbikinde ne rütbe, ne mevki ne de iktidara bakılıyor, bir vezir reaya tayfası (kul makuleleri) di[ye] isimlendirilen kalktan birinin yanya[na] kafaları uçurtuluyor, bir tütün kırıntı[sı] bir çubuk lülesi, afyon kutusu sorgu suale hacet bırakmadan cellâdın önün[de] de diz çökmeğe kâfi geliyordu.

Urfa, Dördüncü Muradın ordu[su] ayak bastığı andanberi, Nemrut zama[nı]nında tarihe gömdüğü kanlı hadis[e]lerle dehşete kapılmıştı.

Külaflı tepeye kurulan Otağı Hün[ka]yunun etrafında kan derecikleri bek[le]mişti... Her sabah erkenden huz[ura] giren Veziriâzam Bayram Paşa, leve[nt] yapılı padişahın sağlığına dua ettikt[en] sonra dışarda "siyaset„ için bekleye[n] mahkûmların sayısını Hünkâra bildi[ri]yor, Dördüncü Murat daha yüzün[ü] yıkamadan kanlı bir sabah festiva[li] yapmadıkça başka bir işe el sürm[ü]yordu.

Hünkâra, daha Konyaya vardı[ğı] sırada Trablus Kadısı hoca Hasa[n] sihir ve büyü işlerile uğraştığını [...] etmişler, Trablusa gönderilen bir çav[uş]başı kadıyı ihzara memur edilmiş, [...]şeyden haberi olmıyan zavallı hoca Hasan, birdenbire karşısına dikilen Ça[]vuşbaşının hayra alâmet olmadığı[nı] kestirmiş, mühürlenen eşyasile birlikte yola çıkarılmış, orduya yetişmek üzere Urfaya doğru ilerliyordu.

***

Urfada konaklayışın haftasındaydı. Padişah bir gece evvel çok sevdiği Dama Partöneri, kendi hekimbaşısını kutusundaki bütün afyonları yutturmak suretile öldürmüş, Bayram Paşanın hastalığına eklenen bu ölümden duy[]duğu teessürle kan dökücülüğe h[ız] vermişti.

Ertesi sabah Bayram Paşanın yerine Hünkâra sabah duasını yapmağa koşan Silâhdar Yusuf Paşa, Padişahı neşeli görmüş, daha onun kendi kendine se[]bebini sormağa meydan vermeden Pa[]dişah, çok iyi bir rüya gördüğünü, hemen bu akşam hazırlanarak, ertesi günü Diyarbakıra doğru yola çıkmak kararını verdiğini Silâhdara anlattı..

Yusuf Paşa söz arasında, tütün ve rakı içen töhmetlilerle diğer idam mah[]kûmlarının hazır bulunduğunu haber

ÇANTALI ADAM

(16 ıncı sayfadan devam)

güçüne gidiyordu. Şimdiye kadar her gün binlerce yalan uydurmuş, hepsine inandırmıştı da bir gün doğruyu söyleyince kimseyi inandıramıyordu. Fakat çanta açılınca polislerin keyfi yine bozuldu. Bütün gürültü hep o çantadan çıkmamış mıydı? O çanta Bert Bransom'a tam yirmi lira sekiz şilinge mal olmuştu: Bil Stray'la verdiği yirmi lira ile otomobile verdiği sekiz şiling... İşte o çanta açıldığı zaman içinde, incecik kâğıtlara sarılmış soda parçalarından başka birşey bulunamadı. Komiser suratını astı; fakat Bert Bransom artık kendine gelmişti, edilen alayların intikamını alacaktı; gayet ciddî bir tavırla:

— Bir çeyrek saatten beri söyleyip duruyorum, ben sizin aradığınız adam değilim. Ümit ederim ki artık hakikatı kabul eder ve beni...

İki sivil polis memurundan biri:

— Anlaşılır şey değil! dedi. Bize tarif edilen adam tamamile sizsiniz. Bir saat oluyor, Skotland Yard'a telefon ettiler, sizin Slon Skard'a, yeraltı tramvayı istasyonu civarında dolaşacağınızı söylediler... Adınız da Montey Farkil imiş. Elinizde "M. F." markalı bir çanta bulunacağını da söylediler. Siz bu işten birşey anlıyor musunuz?

Bert Bransom bir an düşündü; sonra kederli kederli sordu:

— Telefon edenin kim olduğunu biliyor musun?

— Hayır; telefon eden adını söylemedi, telefonu çabucak kapattı..

— Ya sesi?... Kadın sesi mi, erkek sesi mi?

— Kadın sesi... Hiç şüphesiz bir kadın sesi... Şüphe ettiğiniz biri mi var?

— Evet, Montey Farkil'e varacak olan kadın. Bizim hepimize, size de, bana da, bu akşam ettiği oyunu anlatayım. Dün benim eve geldi; bana Montey Farkil'in elindeki çantayı aşırıp yerine bu çanyı koymamı söyledi; zaten bu çantayı kendisi getirmişti. Fakat bütün işi evvelce hazırlamış olacaklar... Herif zümrütleri bu çantaya değil, cebine yerleştirmiş; bu çantaya da benim için çamaşır sodası koymuş.. Yirmi liranın temizlenmsine işaret olacak... Artık anladınız mı? Sonra da kadın size telefon etmiş, benim nerede olacağımı haber vermiş... Bana oraya gitmemi kendisi söylemişti... Onlar artık kaçıp gitmiştir: siz bundan sonra ne o kadını görebilirsiniz, ne Montey Farkil'i.. Ledi Ennistrand da zümrütlerinin üzerine bir bardak su içsin...

Bert Bransom, ömründe ikinci defa olarak bu kadar doğru bir söz söylüyordu.

---

verdi. Padişah, Otağın kapısına çıkarak cellâtların kement atışını, pala savuruşunu, kelle düşürüşünü seyretti. Bu arada Trablus kadısı hoca Hasanın bir gece evvel getirildiğini, irade beklediğini Padişaha arzettiler, Dördüncü Murat en neşeli zamanında bile top gibi gürleyen sesile iradeyi bastırdı:

— Tez getirin büyücü kâfiri...

Sonra, Silâhdar ile birlikte elinde yalınkılıcı bulunduğu halde çadırın içini dolaşa dolaşa sohbete girişti.

Hoca Hasan binbir duayı kekeliye kekeliye korkudan kurumuş dudakları kıpırdayarak Otağı hümayuna getirildi.. Zavallı Trablus kadısı, Hünkâr çadırının önündeki meydanlıkta başsız yatan cesetleri, yer yer birer pıhtı birikintisi meydana getiren kan çukurlarını dehşetle gördü.. Korkudan titriyen dişlerini zapta uğraşa uğraşa çadıra doğru sürüklendi.. Otağın kapısına gelince gözü içeriye ilişti, Padişahın elindeki yalınkılıca baston gibi abanarak Silâhdar ile yanyana dolaşır, konuşur görünce gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi açıldı, olduğu yerde durdu, dermanı kesilen dizlerinin üzerinde vücudunu tutmağa muvaffak olamadı, içinden gelen bir hıçkırıkla dudaklarından fırlıyan:

— Aman Allah!

Sözlerini tanponladı, durduğu yerde yıkıldı, kaldı...

Hünkâra, hoca Hasanın kapı dışında cansız yere serildiğini haber verdiler. Dördüncü Murat ağır adımlarla Otağdan çıktı, cesedin yanına kadar geldi, ayağının ucile Kadının kaskatı kesilen naşına dokundu, sonra bu hadiseye acımış gibi yüzünü buruşturdu, Silâhdara döndü, cesedi işaret etti:

— Hayatını vehme kurban etti fakir...

Dedi, yürüdü; Otağı hümayuna girdi.

***

Romayı imar için kundakladığını itiraf eden Neron, her şarap kadehinde 300 kızıl baş esirin başını uçurtan Dördüncü Muradın yanında daha beceriksiz ve daha az iş görmüş bir İmparatordu.

Posta masrafı bize ait

50 %

TENZİLÂT İLE SATIŞ

Kitabın adı	*Yazan*	*Kr.*
Unutulan Adam	*Nazım Hikmet*	35
Denizaltı Gemisile Yeryüzünü Dolaşma	*Muallim İlhami*	50
Piyer ve Jan	*Hayri Akyürek*	50
Bir Kız Böyle Düştü	*Cemal Ataç*	75
420 Yıl Sonra	*Muallim Hüsnü*	25
Danunçuyo	*Yaşar Sıhay*	15
Turgut Reis	*Ali Rıza Seyfi*	100
İskitler	*Heredot*	50
Tercümeye Dair Mülâhazalar ve Tatbikata Ait Nümuneler	*Ali Kemali*	150
Şemsettin Sami	*Hikmet Turhan*	25
Yeni Bir Cihan Harbi	*General Ludendorf*	100
Andre	*İsveç Antropoloji, Coğrafya Heyeti*	100
Scott	*Miralay Scott*	100
Kristof Kolomb	*M. N. D.*	50
Vilhelm Tell	*Mustafa Şerif*	25
Jozef Pilsudski	—	25
Pedagoji	*Osman Nuri*	100
Psikoloji	*Münir Raşit*	100
Mektepte Psychanalyse	*H. Hüsnü*	75
İlkmektep Çerçevesi İçinde İş Mektebi	*Mansur Tekin*	30
İlk Toplu Tedrisin esası olmak üzere Hayat Bilgisi	*F. Gündüzalp*	100
Hayat Bilgisinin Resimli Tedrisi (Dört mevsim)	*Hıf. Raşit*	160
Test Usulü	*İbrahim Naci*	50
Mektepte Aile ile Elbirliği	*M. Nedim - M. Nureddin*	50
İş Ünitesi	*M. Emin Soysal, Esat Onaskut, Sabahat Sıtkı, Nazire*	100
Yazı Kitabı	*Aka Gündüz*	35
Fransız Edebiyatı	*Vasfi Mahir*	30
Halk ve Ahlâk	*A. Nihad*	50
Parlak sevinç - Darülfünun Gençliğine	*Mustafa Şerif*	20
Ziya Paşa	*Hayatı - Tercii-bend - Terkibibend*	25
Turan ve Türkler	*Fuat Şükrü*	35
En G. Türk Manileri	*Vasfi Mahir*	30

İkizler Serisinin En Güzeli:

Türk İkizleri

Yazan : CAHİT UÇUK

Satıldığı yer: Ankara Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

Sahibi : Resimli Ay Matbaası T. L. Ş. - Yazı Direktörü : Emin Refik Uzman ● No. 101 ● 1 Mayıs 1939 ● Basan: Resimli Ay Matbaası T. L. Ş.

ON SENE

GENÇLEŞTİM

Bundan böyle ihtiyar donuk bir hal alan teni, temiz ve genç bir hala sokup beyazlaştırmak çok kolay bir iş. Sonunda fen, ten ve cildi iyiçe besleyen maddeyi de keşfedip ortaya çıkardı. Bu madde uğuşturularak tene sürülünce mesamat tamamile açılıp serbest kalıyor. Çizgi ve buruşukluklar bertaraf oluyor, bazı cilde arız olan siyahımsı noktalar yokoluyor. Bu temizleyici ve besliyeci madde yalnız: yeni "TOKALON„ kreminde vardır.

Bu maddede, harikulâde bir kuvvet bulunduğu için, en çirkin yüzler bile az zamanda genç ve güzel bir hal alıyorlar.

"TOKALON„ kreminin "pembe„ renkli olanını gece yatmadan önce kullanınız. Uykunuzda derinizi tazelendirir. Sabahları ise "TOKALON„ kreminin "beyaz„ renkde olanını kullanınız. Tene bir beyazlık, bir serinlik verir.

Beyaz "TOKALON„ üzerine sürülen podra bütün gün kuvvetini muhafaza eder. Teniniz, cildiniz nekadar fena olursa olsun "TOKALON„ kremini kullanmağa başladıktan sonra elde edeceğiniz neticeyi sevinçle karşılayacaksınız. "TOKALON„ ile hiç ummadığınız bir netice elde edeceğinize emin olabilirsiniz.